

KELET

2 II. 8

Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Taxa postală
plătite în numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Cluj-Kolozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félévre
600, egészévre 1200 lej. Külföldre:
havonta 1, negyedévre 3, félévre 6,
egészévre 10 dollár, vagy egyen-
értékű valuta. Hirdetések díjszabá-
szerint. Az „UJ KELET” az erdélyi
zsidósági zsidóság egyetlen napilapja.
Cikkeink utánnomását csak a köz-
rassz megjelölésével engedjük meg.

at hónappal ezelőtől az összes ügyészségek minden szabadlábra bocsátottak meg.
hogy a minisztérium a bírák hatszázötvenháromezerre csökkentette a bürokráciát.
hogy a minisztérium a bírák hatszázötvenháromezerre csökkentette a bürokráciát.
hogy a minisztérium a bírák hatszázötvenháromezerre csökkentette a bürokráciát.

Konvertálás és minimális adó

Két fogalom, amelyek tökéletesen és magánnyelvvel jelzik a román kormányok politikáját.
Az egyik oldalon a konvertálás. Három hónap óta lázasan keresik, kutatják, tanulmányozzák: hogyan lehetne a parasztságot megszabadítani a tartozásoktól. Nincs annyi csillag az égen, ahány forradalmat már erre kitaláltak.
Ime a legutolsó: az adósságok felét csökkenteni és a másik felét 30 év alatt fizethetik. A redukción alkotmányellenes? A konvertálás megöli a bankokat és a hitelrendszert?
Nem baj.
A paraszt akkor se fizessen. Nincs adó.
A másik oldalon a minimális adó. A kereskedő és az iparos elvezett a krízis időszakában. Megérett arra, hogy az állam neki is a hóna alá nyuljon.
Nem tartozásainak csökkentésével. Nem az adókonvertálásával.
Csak az adóterhek méltányos enyhítésével.
Ez erre mi történik?
Bevezetik a minimális adót.
Hogy a kereskedő, az iparos akkor is megessen, ha fizetése képtelen, ha csődbe megy, ha nincs jövedelme.
Akkor is.
Pedig neki sincs miből.

Zsidóság és a leszerelés

Coudenhove-Calergi gróf, a Páneurópa-pacifizmus megalapítója, írja a zsidóság pacifizmusáról az alábbi sorokat, amelyeknek a Genfben tanácskozó leszerelési konferencia ad érdekes aktualitást:
„Az európai népek között a zsidóság volt az első, amelyet leszereltek. Ezen a népen kezdődött meg az erőszakos leszerelés. Amíg Európa többi népei évszázadok óta dicsőítették, fejlesztették és ábraképezték harci ösztöneiket, a zsidóság volt zárva minden katonai ténykedés alól. És ez a leszerelt nép félelemmel és szorongással tekintett a háborúra, amely számára csak nyomorúságot és üldözést jelentett, anélkül, hogy csak némileg megkímélte volna a küzdelem örömeivel és a győzelem mámorával.
A zsidóság, mint kultúr nép, évezredek óta idősőbb a germán népeknél. Többek között ebben is gyökerezik békeszeretetének egyik oka. Ahogy valamely népen belül az ifjúság a küzdelem jelképezi az erősebb generációkkal szemben, éppúgy az öreg kultúr népek általános békeszeretete maguk öskorukat: makkabeusok, Bartolomeusok. Kétségtelen, hogy a jövőben majd a germánok is háborúgyűlölők lesznek.”

Argentin konvertálási választás

hogy a javaslatot a zavarnak, ugyaszkok lesznek törvény megtelet sem fogadható beláthaték.

Zható csatorna között

juden egész ára csak

Z

sztyában.

sztyában.

sztyában.

sztyában.

sztyában.

Ára 5 lej

Bermentetien leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő Jambor Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Mát-szegi Ernő, Str. St. Constantin Nr. 31

Szerda, 1932 febr. 10

5692. ÉV ADAR 3. XV. ÉVF. 33. SZÁM

Az ellenzék reméli: a kormány el fog bukni a konvertálás mezején...

A liberálisok és a nemzeti parasztpárt közös fronton harcolnak a konverziós javaslat ellen. Március 15-én bezárul a parlament. A kisebbségi szavazatok fogják eldönteni a szavazás sorsát

Bucuresti-Bukarest, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A belpolitikai élet az utóbbi napokban rendkívül élénk ritmussal vett. A konverziós javaslat és a közigazgatási reform megszavazásának szükségessége felvetette a parlamenti erőviszonyok kérdését. E két reform képezi kizárólagosan azt, amit a szakértőkormány mandátum alkatának szánt. De nincs kizárva, hogy éppen e két reform fogja a kormány sírját megásni.

A liberálisok és a nemzeti parasztpárt közös fronton

Sem a liberálisok, sem a nemzetipa-

Teljes a fejletlenség a konverzió körül

A Lupta megállapítja, hogy a konverzió körül teljes fejletlenség uralkodik, maga Argetoianu sem tudja, hogy mit csináljon és az ellenzékétől vár kezdeményezést. Az ellenzék pártok ügylátszik már meggyeztek a konverzió elleni egységes frontban, legalább is a konverzió azon formája ellen, ahogyan azt jelenleg Argetoianu elképzei és amilyen alapon a törvényjavaslat elkészül. Popovici nemzetiparasztpárti és Franasovici liberálisok között hétfőn beható tárgyalás folyt s ki-

szárgótt hírek szerint a két ellenzék párt megállapodott abban, hogy együttesen fognak éles harcot folytatni és a javaslat megszavazását nem engedik. Élénk feltűnést keltett, hogy kedden a kamara folyosóján Dinu Bratianu hosszasan tanácskozott Mihalache-val. Amennyiben a két nagy ellenzék párt együttműködése a javaslat ellen létrejön — a jelek azt mutatják, hogy már talán létre is jött — egy a konverziós javaslat jelenlegi alakjában nehezen lesz törvény.

Duca bejelentette a királynak, hogy a liberális párt ellenzékbe megy

A liberális párt elnöke, Duca kedden délután négy órakor audiencián volt az uralkodónál és ismertette azokat a feltételeket, amelyek mellett pártja a konverziós javaslatot megszavazná. Az audienciának a liberálisok nagy fontosságot tulajdonítanak, mivel szerintük Duca azt is bejelentette a királynak, hogy a liberális párt mostantól kezdve megszakítja a kormányjal az együttműködést és szélső ellenzéki magtartást fog tanúsítani, miután az ő szempontjai és a kormány álláspontja a legélyesebb gazdasági és politikai problémák megoldásánál egymással szemben állanak.

A konverzió körül fog lezajlani az első döntő ütközet

Az ellenzék és a kormány között a konverziós javaslat tárgyalása alkalmával fog lezajlani az első döntő ütközet. Március 15-én törvényszerűleg befejeződik a parlamenti szesszió. A kormány állítólag nem akarja meghosszabbítani a szessziót és március 15-ig mindenképpen meg akarja szavaztatni a konverziós javaslatot. A kérdés az: megtudja-e szerezni a maga számára a szavazatok többségét?

Pillanatnyilag a helyzet a következő: a liberálisok és a nemzetiparasztpárt nimmal szavaznak, ami 119 szavazatot jelent. Valószínű, hogy taktikai okokból ugyanígy fognak szavazni a georgisták, a lupisták és az avereszcanusok is. Grigore Filipescu hívei, a kormánylista beválasztott tepisták nyíltan harcolnak a konverzió és Argetoianu ellen. A Vlad Tepes liga tagjai körülbelül 20-30 mandátum fölött rendelkeznek. Ezen felül különösen képpen a iorgisták között sokan vannak, akik hitelezői érdekeket képviselnek és a javaslat ellen fognak szavazni. Ilyen körülmények között teljesen bizonytalan az, vajjon sikerül-e a kormányynak a konverziós javaslatot keresztül vinni. Nemzeti-parasztpárti körökben nyíltan remélik, hogy a kormány el fog bukni a konverziós mezején. Nincs kizárva, hogy a szavazás sorsát a kisebbségi pártok fogják eldönteni.

A Magyar Párt parlamenti csoportja dr. gróf Bethlen György elnökletével csütörtökön tart értekezletet és ezen szövezi le álláspontját a konvertálás új formulá-

jával szemben. A szász parlamenti csoport szerdán ülésezik. Ebben a pillanatban nem látszik kizártnak, hogy a magyar és a szász képviselők kongruens álláspontot fognak elfoglalni a javaslat ügyében. A Zsidó Párt parlamenti csoportja ugyancsak figyelemmel kíséri az eseményeket és természetesen nem fog szavazni, ha a zsidó képviselők látni fogják, hogy a konverziós javaslat sérti a zsidóság érdekeit.

Vihart kavart Mirto választójogi reformjavaslata

Kavarja a politikai életet Mirtonak a jelenlegi választói törvény revíziójára irányuló parlamenti kezdeményezéséből be-terjesztett egyszakos törvényjavaslata, amely a prémios rendszer eltörlését tartalmazza, továbbá választói jogot stipulál az összes nők részére és leszögezi a választás megvénként, listák útján való lefolytatását. A javaslathoz eddig csatlakoztak a szocialisták, a lupisták, Bratianu Gheorghe pártja és a hangulatra jellemző, hogy maga Jorga miniszterelnök is szimpatizáló nyilatkozatot tett a parlament folyosóján. Jorga kijelentette, hogy elvben ő is mellette van, hogy a jelenlegi igazságtalan választási törvényt mással helyettesítsék és ő akar lenni az utolsó, aki a régi törvény igazságtalan voltának előnyét élvezze. Jorga kijelentése természetesen nagy feltűnést keltett.

Argetoianu radikális intézkedésekre gondol

A parlamentben a keddi esti órákban, mint politikai pikantériát tárgyalták azt a hírt, hogy Argetoianu látva a helyzetet, radikális intézkedésekre gondolna. Argetoianunak az lenne a szándéka, hogy a jelenlegi parlament feloszlatását kieszakölje és azután azzal a programmal lépjen a választók elé, hogy a parlament nem akarta megszavazni az ország nagy többségét kitevő mezőgazdák részére annyira előnyös konvertálási javaslatot. Egy ideig Argetoianu parlament nélkül szeretne kormányozni. Politikai körök ezt a kombinációt tulmerésnek tartják annál is inkább, mert az uralkodó több ízben is kijelentette, hogy nem adja hozzájárulását a parlamenti kormányzás akár ideiglenes felfüggesztéséhez sem.

VILÁG TÜKRÉ Gaída tündöklése és bukása

Nem élünk olyan időkben, hogy az egyesek sorsa, bármilyen magasra ivelt legyen is, különös érdeklődést kelthetne. A tömegek érzés és gondolatvilága annyira áthat mindnyájunkat, hogy az egyes ember öröme és bánata már csak akkor tud érdeklődést ébreszteni, ha abban a tömegek fájdalomja, vagy ambíciója jegecsesedik ki. Mégis akadt egy emberi sors, amely évek óta izgatja az emberek fantáziáját, amiről beszélnek és irnak és amely mindenestre korszimptoma. Máskülönben sehogy sem érthető ez az érdeklődés.

Radola Gajdáról van szó, a cseh tábornokról, a vezérkar főnökéről, aki egész egyszerű viszonyok közül emelkedett a legmagasabb katonai rangok egyikére. Gajdát a háború forrataga és az orosz forradalom irtózatossá eményei emeltek felszínre. Nemcsak a tonai karriert futott meg, hanem egy időben a csehek hőroza volt, akinek alakja körül valóságos kultusz keletkezett. Ezt az emelkedést hirtelen zuhanás követte, feltartóztatlan sülyedés. Radola Gajdát megfosztották katonai méltóságától, hazaárulásért, állami titkok eladása miatt perbe fogták, megfosztották nagy rangjaitól és súlyos fegyházbüntetésre ítélték. Két nap óta már Radola Gajda a Prága melletti pangratzi fegyházban ül, nem is politikai fogolyként, hanem mint közönséges bűnöző, akire fegyház-munkát is róttak: émekeket kell írnia a fegyház-iroda számára.

Megismételjük, röviden Gajda életpályáját. Mint droguista vonult be az osztrák-magyar hadseregbe. Nem lévén megfelelő iskolai képzettsége, csak őrmesteri rangig vihette. Előbb a montenegróiakhoz szökött, majd átment Oroszországba, ahol a cseh légio megszervezése körül szerzet magának érdemeiket. Nélkülözhetetlenné vált a szervezés körül, ugyszólván, kénytelenek voltak őt máról-holnapra előléptetni és rövid idő alatt a cseh légio tábornokává nevezték ki. Csatlakozott Kolesak fehér gárdistáihoz és orosz generális vált belőle. Visszajött hazájába, ahol reá bízták a ruszinszki hadostály parancsnokságát. Egy ideig Kassán állomásozott, majd Prágába hívták a vezérkar élére.

Gajda nem elégedett meg katonai munkakörével. Nyugtalan vére a politika felé hajszolta, a fasizmussal kacérkodik és a diktatúrával, mert azt hiszi, hogy a reakció uralomra jutása esetén ő kerül az állam élére. Kiáll a fórumra, politikai beszédeket tart és konfliktusba keveredik Csehszlovákia demokráciájának fejével: Massaryk elnökkel és Benessel. Azt hiszi, mint a csehszlovák haderő egyik legfontosabb tényezője, szabadon garázdálkodhatik. Látja, hogy a fasizmusnak nincs talaja az országban, látja, hogy a cseh és szlovák nép, éppúgy, mint a köztársaságban élő kisebbségek, a békés fejlődést akarják és elutasítanak minden felforgató kísérletet. Más érvényesítési tervüket keres tehát.

Összekötéseket keres Szovjetországgal. A szovjetek nem egykönnyen fogadják el más állambeliek politikai szolgálatait. A legnagyobb gyanuperral élnek mindenki iránt, aki ilyen természetű ajánlatokkal keres fel a Csekat. Gajda azonban nem üres ígéretekkel jött. Mint Csehszlovákia hadseregének vezérkari főnöke, az ősz-

szes felvonulási terveket ismerte, azok megváltoztatása fölött szinte egyedül rendelkezett, minden katonai titok birtokosa volt. A szovjet nem utasíthatta vissza a felajánlott anyagot. Gajda kémkedési adatait komolyan kellett venni és Gajdával komolyan kellett szöveget állania. Am Benest pontosan informálták Gajda minden lépéséről, a lefotografált tervek és iratok kiszolgáltatásától a szovjetmegbizottakkal való tárgyalásokig. Benes mindent tudott és amikor kétségbevonhatatlanul bizonyított — az összegyűjtött anyagot kiszolgáltatta a hadbírósnak.

Nem sokat teketóriáztak. Gajdát szabályszerű idézéssel a hadbírósnak elé citálták és rövid uton itélkeztek fölötte. Mindenekelőtt lefokozták egyszerű közlegényre a tábornokot és a vezérkari főnököt, ami a hadseregek történetében bizony egyedülálló esett volt.

Sulyos büntetés. De az áruló nem került börtönbe. Ennyire még sem akarta megszegyenyíteni Gajdát a csehszlovák kormány, ami nyilván kiba volt, mert a lefokozott generális néhány politikai elégedetlennel egyetemben bizonyos körökben hangulatot tudott ébreszteni maga mellett és egy bizonyos pszichózis segítségével be került fasizta programmal a parlamentbe. Elszánt emberek voltak körülötte. Néhány fölbérelt „hive” egy alkalommal behatolt annak a hadügyi tanácsosnak a villájába, aki a Gajda-ügy aktáit tanulmányozta. A két brigantíer kérészkolta az akták kiadását. Röviddel ezután elfogták és letartóztatták a merénylőket, akik vallatások során elmondották, hogy Gajda felbérelte őket és pénzt is adott nekik, hogy tettük elkövetése után megszökjenek.

Gajdát most már ki kellett kérni a parlamenttől, amelynek mentelmi bizottsága a kalandort ki is szolgáltatta a bíróságoknak. Hosszas tárgyalások után két-hónapi sulyos fegyházra ítélték. Most már az ítélet alapján el fogja veszíteni nyugdíját és soha képviselői mandátumhoz nem juthat. Így lett a csehek és szlovákok herószából, akinek hősi cselekedeteit költemények, regények és drámák dicsőítik, közönséges börtöntöltelék. Gajdát megfosztották összes kitüntéseitől, természetesen attól is, amire legbüszkébb volt, az angol király Bath-rendjétől, amelyet annakidején Knox angol tábornok tűzött a mellére, mint az antant hatalmak egyik legfelsőbb elismerését. Azért kapta ezt a kitüntetést, mert Kolsak ellenforradalmi hadseregében az északi seregekkel sikeresen operált a vörösök ellen. Erre a kitüntetésre volt olyan büszke a csehszlovák hadseregnek vezérkari főnöke. Am ez a kitüntetés nem gátolta meg őt abban, hogy Szovjet-Oroszországnak elárulja — bizonyára jó pénzért — hazáját. Olyan összegeket, regényeket és akarta szervezni a fasizmust. Első koncepciója volt ez, de arra is gondolt, ha a jobboldali diktatúrát nem tudja meghonosítani Csehországban, akkor még mindig lesz érvényesülési alkalmá szembeszállani a demokráciával és megcsinálja a kommunista diktatúrát.

Csehszlovákiában azonban a demokráciát komolyan veszik. A csehszlovák demokrácia nem törődik azzal sem, hogy valaki legendás alakká nőtte ki magát. A legendák is szertefoszlanak. Nem mindig kell várni véle évszázadokig, amíg a történetkutatók felékezik el ezt a műveletet.

Ez történt Radola Gajda esetében, aki iránt eddig az érdeklődés egy percig sem szűnt meg. Moglehet, hogy néhány hónap leteltével ismét hallunk róla. Olyan időket élünk, amikor a kalandorsors az egyetlen, ami az emberek figyelmét el tudja vonni a kollektív problémáktól. De a kalandornak nagystílusúnak kell lennie. Most fog kiderülni, vajjon Gajda egyéniségének köszönheti-e magasbalendülését, vagy pedig azoknak az átkos körülményeknek, amelyek nem egy szélhámost és árulót emeltek érdemtelen magasságokba.

Tizenhárom halottat ástak ki a felrobbant charleroi szénbányából. Brüsszelből jelentik: A Charleroi melletti bányászerezésnél színhelyen folynak a mentési munkálatok. Két újabb élet felkutatására hoztak, 13 munkást csak holtan találtak meg. Még három munkás hiányzik. Albert király és Erzsébet királyné utban vannak a bányakatasztrófa színhelye felé.

Az angol kormány angol-zsidó-arab kerekasztal konferenciát akar összehívni

LONDON, február 9. Az angol kormánykörökben beható tanácskozások folynak a Jewish Agency bevonásával abban az irányban, hogy a közeljövőben egy angol-arab kerekasztalkonferenciát hívjanak össze Palesztina aktuális kérdéseinek és főképpen a zsidó-arab problémák megtárgyalása és megoldása céljából. A Jewish Agency és a cionista exekutívé még nem adott ki hivatalos kommuniké ezekről a tárgyalásokról és az angol sajtó is csak feltételezésekből kiindulva kommentálja a round table konferenciáról elterjedt híreket.

A litván-puccs epilógusa

London, február 9. Kownói jelentések szerint Böttcher tartományi kormányzó elnököt Memelben a kasszárnyából, ahová internálták, szabadonbocsátották, de most lakásán van szigorú őrizet alatt. A többségi pártok elhatározták, hogy a törvényhozó testület mára összehívott ülését, a helyzet miatt egyelőre elnapolják. A Times tiltó jelentése közli, hogy a hatóságok valóságos hajszát indítottak a Németországba szülő utlevéllel rendelkezők után. Elveszik az utleveleket s az utasokat megakadályozzák elutazásukban.

zet miatt egyelőre elnapolják. A Times tiltó jelentése közli, hogy a hatóságok valóságos hajszát indítottak a Németországba szülő utlevéllel rendelkezők után. Elveszik az utleveleket s az utasokat megakadályozzák elutazásukban.

Tettenérték és letartóztatták a kolozsvári lisztkereskedők zsarolóját

Flammer Ármán zsarolómanővere a kolozsvári lisztkereskedők ellen. In flagranti lepték meg a zsarolót, amikor a pénzt megkapta

Cluj-Kolozsvár, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A kolozsvári rendőrség hétfőn érdekes zsarolási manővert leplezett le, melynek ügyében nem mindennapi körülmények között tartóztatták le Flammer Ármán állásnélkülit. A kolozsvári lisztkereskedők együttesen jártak el Flammer Ármán ellen, aki évekig az egyik nagy liszt és terménycégnél volt alkalmazásban. Flammer megóta zsaroló menőverekkel környékezte meg a lisztkereskedőket. Kijelentette, hogy adócsalásokról tud és amennyiben nem adnak neki megfelelő összeget, ugy valamenyioeket feljelenti a rendőrségen. Flammer sorra látogatta a Família kenyergyárat, a Mandula Ernő liszt és terménykereskedést, az Adria lisztkereskedő céget, Fesztinger Mihály és Grün Sándor kereskedőket, akiktől pénzt akart kizsarolni.

megszabaduljanak. A trükköt Mandula Ernő és Meister Márton hajtották végre, akik 10.000 lejt ígérték Flammernek, hogy hallgasson. Megbeszéltek, hogy február 9-én, kedden délelőtt 11 órakor találkoznak az Astra mozgó előtt, ahol Mandula és Meister átadják neki a pénzt. Ugyanakkor azonban Mandula Ernő jelentést tett a központi rendőrségnek az esetről és zsarolás címén feljelentették Flammer. Kedden déltől 11 órakor a megbeszélés szerint az Astra előtt találkoztak Flammerrel és átadták neki a 10.000 lejt. Ebben a pillanatban azonban a mazgo előcsarnokból kiléptek Ghica és Chendi rendőrtisztok, akik azonnal letartóztatták a zsarolót. Flammer a rendőrségre kísérték, ahol a zsarolók szokott módján azt a kijelentést tette, hogy a 10.000 lejt ő a rendőrséghez akarta elvinni.

A kereskedők végül is cselhez folyamodtak, hogy a kellemetlen zsarolótól megszabaduljanak.

Flammer kihallgatása után azonnal átkísérték az ügyészségre.

Betörés miatt elfogták Pilsenben egy volt litván minisztert

A csavargónak öltözött detektív bravúrija. A volt miniszter azt állítja, hogy érdekelte a betörők élete, ezért csatlakozott hozzájuk

Prága, február 9. A pilseni rendőrség az elmúlt napokban szenzációs fogást csinált. Több betörés, csalás és szélhápmosság után a rendőrség figyelmes lett három Pilsenben tartózkodó idegenre, akik közül az egyik Kosarenko, a másik Besták, a harmadik Turnovsky néven igazolta magát.

cselekményekre vonatkozó gyanúsítás alaptalan, ő egyetlen bűncselekményben sem vett részt aktívan, a betörőtársasággal csak mint kíváncsiskodó tartott az éjszaka is, mert érdekelte őt a betörővilág ismeretlen élete. Kosarenko elmondotta azt, hogy évekel ezelőtt jelentős politikai szerepet játszott a balti államokban és egyidőben földmívelésügyi miniszter volt.

A rendőrség állandó megfigyelés alatt tartotta a gyanús idegeneket, akik egész napokon át kétéshírű pilseni lokálokban töltötték idejüket és különböző többszöri büntetést előleltük galériákkal érintkeztek.

Amikor Kosarenko volt litván miniszter letartóztatásának híre kelt Pilsenben, csakhamar tömeges feljelentések érkeztek a rendőrségre Kosarenko ellen. Közel félszáz pilseni kereskedő és iparos jelentkezett, akiket Kosarenko sulyos összegekkel csapott be s a károsultak kárának összege meghaladja a 200.000 koronát.

A rendőrség egyik detektívje csavargónak maszkírozta magát és megjelent abban a kocsmában, ahol Kosarenkóék tartózkodni szoktak és szóba elegyedett velük. A detektív olyan bizalmat tudott kelteni a három idegennel, hogy csakhamar elárulták legközelebbi terveiket, őt is beavatták azokba és a zsákmányból illő részesedést ígérték. A detektívvel kiegészített három bandita utnak is indult késő este, hogy az egyik előkelő pilseni üzletet kirabolják, azonban alig, hogy megkezdtek munkájukat, a rendőrség ártalmatlanná tette őket. A három meglett betörő csak a rendőrségi kihallgatás során tudta meg, hogy a negyedik társuk nem szakmabeli volt, hanem detektív.

Az Uj Kelet könyvosztályának könyv-ujdonságai

Aisberg: Most már értem a rádiót. Mulsatóság bevezetés a rádiótechnikába. 245 ábrával és képpel 78 lej. Balla Borisz: Niczky növendék 135 lej. Dreiser: Amerikai tragédia. A pénz és szerelem-sóvár amerikai fiatalok tragédiája. 3 kötet 234 lej. Oswald Spengler: Gép és ember. Egy új életfilozófia gndolatai 72 lej. Vassó Adolf: Szabadalmi törvény 50 lej. Kapható az Uj Kelet könyvosztályában utánvétellel vagy az összeg és portóköltség előzetes beküldése mellett (postabélyegben is.)

Mit olvasnak az emberek anno 1932-ben?

* — Kérek valami jó komoly Courts

Mahlert — mondja a bakfis ahogy belép a könyvtár ajtaján...

Jobb kezében a korcsolya, baljában a szijjra kötött iskolakönyvek és kint az ajtó előtt a hidegben topogva áll a „nyolcadikos”. Ilyenformán nem is csoda, ha a hölgy a „Liselotte házassága”, az „Anyaszív” vagy a „Nő titka” közül választja ki a maga jó komoly Courts Mahlerjét.

— Hát ez is lehet — kérdezzük a könyvtár tulajdonosát —, hogy ma, mikor minden oldalról kísért a háború réme, amikor a japánok ezerszámra megszárolják a kínaiakat és amikor az emberek képesek tizenöt lejtért leütni egymást — még mindig van, aki a „Liselotte házasságát” olvassa?...

A könyvtár tulajdonosa vonogatta a vállát:

— Izlés dolga — mondja azután. — A komolyabb emberek közgazdasági könyveket, az ugynevezett krízis-irodalmat olvasnak. Így például a legnagyobb forgalmat a következő könyvekkel bonyolítják le: André Siegfried: Die englische Krise. Leonhard Frank: Von drei Millionen drei, Keynes: Vom Gelde.

— Van azután két könyv, amelyek az új eszmét szolgálják és szintén erős keresletnek örvendenek. Egy amerikai újságírónak, Knickerbockernek a könyvei: Der rote Handel droht és Der rote Handelslockt, valamint a Glatkow: Neue Erde. Ugyancsak a komolyabb olvasóink rekálmáják Kassák: Életrajzát, Georg Kaiser és Lewis Sinclair könyveit. Végül van egy egészen modern japán könyvünk N. Tokanaga-tól: Die Strasse ohne Sonne. Ez a könyv bár még 1930-ban jelent meg, csak most kapta meg az aktualitását.

— Csakugyan így van ez — magyaráz a könyvkereskedő. — A kövér ember a humorra hajlik, a vidámabb dolgokat szereteti és itt meg kell említenem Erdős Kástner nevét. Ez a fiatal német író, aki oly kevesen ismernek, aki mindössze 2 éves és privát életben könyvelő — írta a legutóbbi évek legszencziósabb versei kötetét, amelyeknek címe: Herzen am Taille és Ein Mann gibt Auskunft. Sajnos azonban magyar fordításban még nem jelent meg egyik kötete sem.

— Egyébként a hölgyek — folytatja — olvasmányaikban erősen kedvelik a könnyed erotikát. Így például Erdős Renáta Forró Pál és Pitigrilli még mindig divatosak vannak. Miután pedig most Goethe év van, nagyon vásárolják Emil Ludwig Goethejét is.

— A sovány, szikár ember természetesen külséjéhez képest komoly könyveket is olvas. Ez nem vice — folytatja a könyvkereskedő, mikor mi hihetetlenül rázzuk a fejünket —, ezt az analízis hosszú évek óta szerzett tapasztalataim alapján készítettem el. Mindenki aszerint művelődik, hogy szőke vagy barna, hogy sovány-e vagy kövér...

— Végül kizárólag a régi lateineresztály, az öreg hivatalnokok, no meg az újabb hajadonok kedvéért tartjuk a Jókai és Eötvös könyveit...

Valami érdekesebb történet és humoros epizódot íránt érdeklődünk a másik könyvtár tulajdonosánál...

— Hát kérem, ilyesmiben nincs hiány. Hogy csak a legkedvesebbet említssem, a múlt évben történt, hogy a műveltségéről közismert művész né bejött hozzánk és így szólt:

— Kedves uram, adja nekem ide azt a könyvet, tudja, azt, amit most mindenkinek olvas, csak a címét tudom, a Remarque az írja nem jut eszembe...

Miközben a Remarque javára nyugtázuk ezt a nem éppen bókna nevezhető kijelentést, egy köztisztelőben álló sebb orvosprofesszor lép be az üzletbe. A tanár ur körülnéz, kiválasztja Wallernek három detektív alkotását és megelégedetten távozik.

— Bizony, ma már mindenki detektívregényt olvas. — halljuk a felvilágosított —, főleg, aki kihangsúlyozottabb ideggyógyász.

Egy fiatal, karcsú asszony, illatfelhők burkolva, suhan el mellettem, majd energikus tenorban tör ki:

— Már megmondtam maguknak, ha nem teszik félre nekem az Ex feladat get Ursula Parrottól, akkor én úgy hagyom ezt a könyvtárt, de úgy hagyom...

— Nagyságos asszonyom — kérdezzük —, miért ragaszkodik úgy az Ex feladathoz?...

— Először, mert magam is az vagyok másodsor, mert: szeretem a könnyed életben, szerelemben és olvasmányban aránt...

Szadis

Feldmann István

Cluj-Kolozsvár, fel tudósítójától). A V. kosság azért mulja ban a kolozsvári r nyilvántartott rémte elképesztő kegyetle sal véghez vitt mer ten, tizenkétéves gye Azok a sebek, ame ismeretlen támadó fejen ejtett, valóság lenségre vallanak a kell hozzá, hogy típi ményé klasszifiká rablógylkoságot. E hatalmas ütést me geymek fejére. Min erejű volt. Az egyik ütés átszakította a szeme alatt egy irt nyomai húzódnak el

A rablógylkoságot teges ösztönök kelle védtelen gyermekeket tegyenek el láb aló nyilvánvalóvá vált, egyedül találtak a alatti lakásban. Az a tettesek többen v szerez harcképtelen gyermekeket anélkül, brutalitással kéljen

A kis Péte

A klinika 35. szám dik a halállal a kis szerencsétlen gyermek alatt csak egyszer té sem lehetett kihallg len adatai csak me őrség nyomozását. A gyermek fején hatal dik, amelyen bőséges tott jobbhalántékből vel állandó refle Valakinek mindig ma nia, mert a kisfiun mai vnnak és ha job ják, letépi magáról doán 40—41 fokos lá szerint egyáltalába épüléséhez. A gyermek dorolt édesanyjának né ápolja. Id. Rozsn mek örökbefogadója, nyek következében s és az előrehaladott l is rendkívül sulyos.

A

Tehát már a másol Ivezeteti a Veréb ucc nyomozás eddig nagy tud felmutatni. Nem őrség, de az összes közegei állandó razz temült tetteseket, állt rendelkezésükre nyomozó hatóságok

Félny kilenc

Mint megtört, id felesége, az üzemkn del együtt hétfőn re a Deák Ferenc uccai és távollétükben a őrizte a házat. Az ő maradt a piactéren, rakták, aztán kocsija kására. Háromnegye haza és ekkor fedez tócsában fogadott fia

Mi játszódtott le gyed kilencig a Ver tettek, miután vadá harcképtelenné tették kodó kisfiut, átkuta Szekrényeket, ládák szalmazsákokat is. V restek, de a lázas si kibontani azt a kis c papírban hevert az a kis csomagban 3500 elfelejtették felhajt amely alatt újságpap lej készpénz feküdt.

Két lehetőség áll varta a tetteseket va jól tudták, hogy a időn belül visszatér rendelkezésükre állon iók, hogy a pénzt f nűbb az utolsó fel sietségben törtné mindenütt keresték ott nem, ahol megta A nyomozás egyet

Jakobi

Szadista kegyetlenséggel „dolgoztak“ a Veréb-uccai gyilkosok

Feldmann István Veréb-uccai házmeester pontos személyleírást adott a rablógyilkosság tetteseiről

Cluj-Kolozsvár, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Veréb uccai rablógyilkosság azért mulja felül borzalmasságában a kolozsvári rendőrség által eddig nyilvántartott rémtettek, mert ennek az elképesztő kegyetlenséggel és cinizmussal véghez vitt merényletnek egy védte-ten, tizenkétéves gyermek esett áldozatul. Azok a sebek, amelyeket az eddig még ismeretlen támadó a kis Rozsnyai Péter fején ejtett, valósággal szadista kegyetlenségre vallanak és csak kis fantázia kell hozzá, hogy tipikus kúrtani bűncselekményé klasszifikáljuk a Veréb uccai rablógyilkoságot. Egy tompa késsel hat hatalmas ütést mértek a szerencsétlen gyermek fejére. Mind a hat ütés halálos erejű volt. Az egyik, a jobbhalántéka ért ütés átszakította a kisfiu ütérét. Jobb-kezével az egyik kezét az ütéstől védekezően elmozdította, a másik kezével a fejét védelmezte.

A rablógyilkossági szándékon is túl beteges ösztönök kellenek ahhoz, hogy egy védetlen gyermeket ilyen vadállati módon tegyenek el láb alól. A nyomozás során nyilvánvalóvá vált, hogy Rozsnyai Pétert egyedül találták a Veréb ucca 13. szám alatti lakásában. Az eddigi jelek szerint a tettesek többen voltak és így könnyűszerrel harcceptelenné tehetők volna a gyermeket anélkül, hogy ilyen vadállati brutálissággal k'ljén eltenni láb alól.

A kis Péter vívódása a halállal

A klinika 35. számú betegtermében vivó dik a halálra a kis Rozsnyai Péter. A szerencsétlen gyermek negyvennyolc óra alatt csak egyszer tért magához, de akkor sem lehetett kihallgatni és összefüggéstelen adatai csak megakasztották a rendőrség nyomozását. A bájós, fehérarcú kis gyermek fején hatalmas kötés éktelenkedik, amelyen bőségesen üt át az átszakított jobbhalántékból ömlő vér. Jobbkezével állandó reflexmozdulatokat tesz. Valakinek mindig mellette kell tartózkodnia, mert a kisfiúnak borzalmas fájdalommal vannak és ha jobbkézét szabadon hagyják, letépi magáról a kötéseket. Állandóan 40-41 fokos láza van és az orvosok szerint egyáltalában nincs remény felépüléséhez. A gyermeket Párizsba kívánorított édesanyjának nővére: Bán Árpádné ápolja. Id. Rozsnyai Péterné, a gyermek örökbefogadója, a borzalmas események következtében szintén megbetegedett és az előrehaladott kora asszony állapotai rendkívül súlyos.

A rendőrségi nyomozás

Tehát már a második emberéletet veszéprezteti a Veréb uccai rablógyilkosság. A nyomozás eddig nagyon kevés pozitívumot tud felmutatni. Nemesak a központi rendőrség, de az összes kerületek nyomozóközegei állandó razzikák kutatják az elvetemült tetteseket, akiknek alig egy óra állt rendelkezésükre, hogy eltűnjenek a nyomozó hatóságok elől.

Félnyolctól-háromnegyed kilencig

Mint megírtuk, id. Rozsnyai Péter és felesége, az üzemüknél alkalmazott segéd-vel együtt hétfőn reggel félnyolc órakor a Deák Ferenc uccai piacra mentek ki és távollétükben a tizenkétéves fiucska őrizte a házat. Az öreg hentes csak addig maradt a piacon, amíg az árut le- rakták, aztán kocsijával visszahajtott lakására. Háromnegyed kilenckor érkezett haza és ekkor fedezte fel hatalmas vértócsában fogadott fiát.

Mi játszódott le félnyolctól háromnegyed kilencig a Veréb uccában? A tettesek, miután vadállati kegyetlenséggel harcceptelenné tették a lakásban tartózkodó kisfiut, átkutatták az egész házat. Szekrényeket, ládákat, fiókokat, még a szalmazsákokat is. Valószínűleg pénzt kerestek, de a lázas sietségben elfelejtették kibontani azt a kis csomagot, mely újságpapírban hevert az asztal alatt. Ebben a kis csomagban 3500 lej volt. Ugyanakkor elfelejtették felhajtani az asztalterítőt, amely alatt újságpapírral letakarva 1200 lej készpénz fektült.

Két lehetőség áll fenn: vagy megzavarta a tetteseket valaki, vagy pedig ezek jól tudták, hogy az id. Rozsnyai rövid időn belül visszatér és a rövid időt, mely rendelkezésükre állott, kellett felhasználni, hogy a pénzt felkutatassák. Valószínűbb az utolsó feltevés és így a lázas sietségben történhetett meg az, hogy mindenütt keresték a pénzt, csak éppen ott nem, ahol megtalálhatták volna.

A nyomozás egyetlen támpontja Feld-

mann István házmeester vallomása volt, aki az egyetlen Veréb uccai bérház házmeestere. Feldmann István volt az első, aki kihallgatásra jelentkezett a rendőrségen és azt vallotta, hogy reggel félnyolc órakor három jól öltözött iparos külsejű embert látott a Veréb ucca kis zsákuccája körül ólálkodni. Feldmann pontos személyleírást is tudott adni a tettesekről.

Három rejtélyes ember

A legtipikusabb nyomortanyán (egy szoba, hét gyerek, az egyik még szopós, egészségtelen levegő, kiszáradt, szomorú külsejű asszony...) kerestük fel Feldmann Istvánt, aki az általa látottakat az alábbiakban adta elő:

— Reggel félnyolc óra lehetett, amikor kimentem az uccára, hogy a csuszós járdára hamut szórjak. Azonnal feltűnt nekem a tulsó oldalon három ember, akik a zsákucca felé közeledtek. Egymást követve, három lépés távolságban jöttek. Az első, aki fekete bajuszos magas ember, rövid sárga bőrkabát, sárga bagaria csizma és zöld vadászsapka volt. Utána egy zöldesdrap rövid kabátban és fekete csizmában, vöröses bajuszu ember jött és végül egy fekete kabátos, fekete feltűrt galléros ember következett. Mind a három balszemükre huzva viselték a kalapjukat. Mikor a járdával végeztem, befordultam a házba és hátra mentem a házba, mert ott is volt tenni valóm. Tíz perc múlva visszajöttem a szobába és ahogy kinéztem az ablakon, újra megláttam a három alakot. Akkor már kijöttek a zsák-

uccából és letértek a Szamos felé. Figyelmeztettem a feleségemet, hogy ezek az emberek biztosan keresnek valakit. A feleségem mondta, hogy ő is látta őket már kora reggel óta itt ólálkodni.

Megtalálják a vérbefagyott kisfiut

Megint dolgom akadt az udvaron. És úgy nyolc óra tíz perckor térhettem vissza a szobámba. Pár perccel azelőtt az udvaron hallottam, hogy az öreg Rozsnyai kocsija áthaladt az uccán. Az ablakhoz kerültem és akkor láttam, hogy a három férfi a Szamos felől újra a zsákucca felé igyekszik és befordulnak a sorkon.

Má egy jó félóra érkezt meg az öreg Rozsnyai és akkor láttam, hogy az emberek összeszaladnak a ház előtt... Megtalálták vérbén a kisfiut.

Háromnegyed órájuk sem volt a tetteseknek a tervük végrehajtására

Ezt mondta Feldmann István, akinek előadásából kiderül, hogy a tetteseknek háromnegyed órájuk sem volt tervük végrehajtására. Nyolc óra tájban indult el a kocsis és háromnegyed kilenckor az öreg Rozsnyai már hazatért. A tettesek nyolc óra tíz perckor behatoltak a házba. Valószínűleg csak ketten mentek be és egyikük kint őrködött. Ez a kettő követte el a borzalmas rémtettet. Valószínűleg arra gondoltak, hogy a házat üresen találják és

meglephette őket a kis Rozsnyai jelenléte. A tettesek tehát a ház viszonyaival tökéletesen tisztában voltak.

Megindult a hajsz a tettesek kézrekerítésére

A rendőrségi nyomozás a tett felfedezése után idegfejesítően izgalmas felőrá volt. Feldmann István vallomása alapján megindult a hajsz a három rejtélyes külsejű férfi után. A központi rendőrség és a kerületi rendőrségek detektívjei azonnal razzitát tartottak az összes kocsmákban. A razzianak a vasut környékén levő Goldstein vendéglőben volt eredménye: a Feldmann által tökéletesen leírt alakok három perccel előbb távoztak el az állomás irányában. Az állomási rendőrséget azonnal mozgósították, de az üldözők az állomás épületébe nem léptek be. Abban az időpontban egyetlen vonat sem indult el Kolozsvárról.

Eredménytelen a nyomozás

A keddi esti órákig a rendőrségnek még nem sikerült felfedeznie az eltűnteket. A nyomozás más irányban is kísérletezett, de eredménytelenül. A kis Rozsnyai Péter lázalmában két nevet emlegetett: a Marci bácsiét és Hecceg Jóskaét. Marci nem más, mint egy mézárósszegéd, aki jelenleg is Rozsnyai szolgálatában áll. A segéd azonban tanukkal igazolta, hogy a gyilkosság időpontjában a vágóhídon végezte munkáját. Hecceg Jóskaét nem ismerik a család hozzátartozói, de nem valószínű, hogy ez a név nyomra vezethet. A kisgyermek valószínűleg valamelyik osztálytársának nevére jött ki.

A borzalmasan megocsonkított haladókló kisfiu gyilkosai minden jel szerint Kolozsváron rejtőzködnék.

De bármennyig is bujkálnak, ezért a rémtettért utol kell hogy érje őket a földi igazságszolgáltatás.

Hogyan védi meg a zsidókat a vasgárdával szemben a tutovai prefektus, vagy hogy csinál egy prefektus választási propagandát a vasgárda jelöltjének

Bucuresti-Bukarest, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Megírtuk, hogy Tutova megye prefektusa kézzel-lábbal igyekszik a közelebről lezajló pótvalasztáson a vasgárda jelöltjének győzelmét biztosítani. Tutova megyében Hamangiu igazságügyminiszter halálával megüresedett mandátumra irtak ki pótvalasztást, amelyen többek között az idősebbik Zelea-Codreanu is jelöltette magát. Argetoianu belügyminiszter, aki a kulisszák mögött a legtökéletesebb, aki a politika receptjei szerint mozgatja a szálakat, azt szeretné, ha a választásból a vasgárda jelöltje kerülne ki győztesként. Így bebizonyosodna, hogy a szélsőséges elemek dominálnak az országban, tehát kockázatos volna új választásokat kiírni s így helyén kell tartani a jelenlegi rezsimet.

Ezért azután Tutoveanu vármegyei prefektus igen barátságos fogadtatásban részesítette a vasgárda jelöltjét. Az Adeverul és a Lupta emiatt élesen megátadta a prefektust, akinek a fennálló törvények értelmében nem volna szabad beavatkoznia a választási propagandába. A prefektus találva érezte magát és beküldött egy „cáfolatot“ a bukaresti lapoknak. A kuriózum kedvéért közöljük a prefektus „cáfolatának“ egy részét. „Idősb. Zelea-Codreanu „Arany, vagy Vas“ címmel előadást hirdetett Bárladban. Az előadás megkezdése után a rendőrség közölte velem, hogy nemcsak a kibérelt terem, hanem az épület udvara is zsöfulva van emberekkel. Ismerem a tömegpszichológiát és tudom, hogy egy kis gyerek meggondolatlan gesztusa, mint például egy ablak beverése, súlyos rend-

bontásokhoz vezethet. Eppen ezért elmentem az előadásra és ott maradtam végig. Az előadás befejezése után körülbelül egy félóráig diskuráltam Zelea-Codreanuvál az udvaron, azért, hogy időközben hallgatói elszéledjenek. Ott maradt vagy kétszáz ember, akik hazakarták kísérni. Tudtam, hogy az ut hazafelé zsidók által lakott uccákon, vezet keresztül, elkísértem egész a lakásáig, megelőzve ezáltal bármilyen rendbontást.“

Igy néz ki a tutovai prefektus „cáfolata“. Nem támogatja a vasgárda jelöltjét, csak éppen elmegy az előadására, eldiskurál vele és hazakíséri a tömeg szemeláttára. És mindezt azért, „nehogy beverjék a zsidók házának ablakait“. Rendes ember a tutovai prefektus.

Erdélyben minden az erdélyi miniszter hozzájárulásával fog történni

Nagyszabásu közmunkákat ígér tavaszra Máramarosnak Tatar erdélyi miniszter Az erdélyi minisztérium nem lesz egyszerű iktató hivatal

Cluj-Kolozsvár, február 9. Tatar Coriolan dr. erdélyi alminiszter a Rador kolozsvári szerkesztőjének nyilatkozatot adott, amelyben többek között a következőket mondotta:

A kormány — Erdélyért

— Milyen módon fogja az új alminisztérium szerepét betölteni Erdély szükségletei szempontjából?

— Mint már a fővárosi sajtó képviselőinek is kijelentettem, — mondotta Tatar dr., — idóm legnagyobb részét Erdélyben fogom tölteni és Kolozsvárt is lesz hivatali székhelyem. A helyi szükségleteket azonban állandóan a helyszínen fogom megvizsgálni, minél sürűbben látogatva meg a Kárpátokon inneni területet, látogatásaimat a parlamenti munka befejeztével fogom megkezdeni. Először a Bánátot fogom felkeresni. Az erdélyi minisztérium munkáját az egész országgrésben érezni fogják, elsősorban a kormány által e tartomány iránt nyilvánított figyelem és gondoskodás révén. Birom valamennyi minisztérium biztosi-

tását, hogy minden tekintetben támogatni fognak munkámban.

„Erdélyben minden az én hozzájárulásommal fog történni“

Argetoianu belügyminiszter legutóbbi megbeszéléseink során igen élénk érdeklődést tanúsított az általam képviselt tartomány iránt és biztosított arról, hogy messzemenő támogatásban fog részesíteni az összes erdélyi problémák megoldásánál. A belügyminiszter ur biztosított arról is, hogy „Erdélyben semmit sem fognak tenni az én értesitésem nélkül“.

A legégetőbb problémák

A különleges helyi szükségletekkel kapcsolatban — mondotta Tatar professzor, — a legsürgősebb a hegyvidéki lakosság helyzetének javítása. A kérdés körül fokozott tevékenységet kívánok kifejteni, hogy mielőbb eredményt érjek el.

Máramaros részére egyelőre 2 millió lejt szereztem. Ez az összeg kétségkívül messze áll attól, hogy ennek a vidéknek szükségleteit fedezze, de mégis egy biz-

tató ígérlet az állam jelenlegi költségvetési nehézségei mellett is.

Elhatároztuk, hogy azonnal megkezdjük az előkészületeit a máramarosi közmunkáknak, amelyekre 30 millió lejt fogunk fordítani. E vidék lakosairól gondoskodni fogunk munkával, elsősorban vasutvonalak építéseiével. Ez a munka már folyó év tavaszán megkezdődik. Ugyanigy fogunk gondoskodni Erdély többi hegyvidékének lakosságáról is.

Az erdélyi alminisztérium nem lesz egyszerű iktató hivatal

— Az erdélyi alminisztérium, — foglalta össze Tatar miniszter kijelentéseit, — nem lesz egyszerű iktató hivatal.

Mint a jelenlegi kormányban, Erdély képviselőit hivatott miniszter, tudatában vagyok annak az áldozatkészségnek is, amelyet tölem várnak és amely nélkül hasznos munkát nem lehet kifejteni. Ennek tudatában vállaltam ezt a terhet és ebben a szellemben kívánom minden fiatal energiámat és munkaerőmet az ország javára és a Korona szolgálataira fordítani.

az emberek 32-ben?

komoly Courts bakfis ahogy belép

resolya, baljában a nyvek és kint az ajtó... gva áll a „nyolcadik... m is csoda, ha a... zassága“, az „Anyai... a“ közül választja... Courts Mahlerjét.

— kérdezzük a könyv... hogy ma, mikor min... háboru réme, ami... mra mézárósszegéd, ami... r az emberek képe... ni egymást — még... iselotte házasságja...

sonosa vonogatja a... ondjá azután. — A... zgazdasági könyve... krízis-irodalmat ol... legnagyobb forgal... yvekkel bonyolított... Die englische Krise... on drei Millionen... lde.

könyv, amelyek az... és szintén erős ke... Egy amerikai újság... nek a könyvei: Der... s Der rote Handl... ttkow: Neue Erde... bb olvasóink rekla... ajzát, Georg Kaiser... nyveit. Végül van... japán könyvünk is... Strasse ohne Sonne... 1930-ban jelent meg... az aktualitását...

an ez — magyarul... A kövér ember... amabb dolgokat sze... emlitenem Eric... hatal német író, aki... , aki mindössze 2... n könyvelő — irt... zenzációsabb vers... címe: Herzen am... gbt Auskunft. Saj... fordításban még ne... ete sem.

gyek — folytatja... en kedvelik a köny... ldául Erdős René... még mindig divat... pedig most Goethe... olják Emil Ludvig...

ember természete... komoly könyvek... rice — folytatja... tor mi hihetetlen... — ezt az analízis... ett tapasztalataim... Mindenki aszerin... e vagy barna, hog...

a régi lateinerosz... okok, no meg az id... ért tartjuk a Jók...

történet és humor... ink a másik könyv...

miben nincs hiány... ebbet említsem, ... hogy a műveltség... ó bejött hozzánk...

ja nekem ide azt... mit most minden... tom, a Remarque-o... mbe...

ue javára nyugtá... bókna nevezhet... zteletben álló id... lép be az üzletb... iválasztja Wallace... kótását és megéle...

mindenki detektiv... uk a felvilágosítás... ylozozottabb idegél...

sszony, illatfelhő... ellettem, majd es... r ki: ... m maguknak, hog... ekem az Ex feles... akkor én ugy is... rtárt, de ugy is...

nyom — kérdezzük... ugy az Exfeleség... gam is az vagy... zeretem a könyv... s olvasmányban es... Jakobi Edit

Szabadegyetemet rendez Kolozsváron az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség

Landau képviselő nyitja meg a kulturelőadások sorozatát vasárnap este

Cluj-Kolozsvár, február 9. (Az Uj Kelet tud.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kolozsvári helyi csoportja és annak vezetősége a kolozsvári cionista élet felvirágoztatása mellett nagystílusú kulturális programot dolgozott ki Kolozsvár zsidó szellemi és kulturális életének intenzívebbé tétele érdekében.

A helyi csoport hatalmas munkát fejt ki Kolozsvár cionista életének reorganizációja érdekében és ezt a munkát már eddig szép eredmények koronázták. Az a kulturális program pedig, amelyet az új vezetőség kidolgozott és amelynek megvalósítására minden feltételt biztosított, — jóval ki fog emelkedni a cionista keretből és Kolozsvár egész zsidósága számára egy intenzív és hathatós kultúrelőadás kiállítását fogja jelenteni.

A helyi csoport többek között elhatározta egy zsidó szabadegyetem felállítását, amelynek keretében az erdélyi zsidóság leghivatottabb vezetőgyűlései fognak tudományos előadásokat tartani a zsidóság aktuális: gazdasági, politikai, szociális és kulturális problémáiról.

A szabadegyetem február 14-én, vasárnap délután nyílik meg ünnepélyes keretek között és annak előadója Michael Landau, országgyűlési képviselő lesz, aki „A romániai zsidóság atyja” címmel fog értekezni. M. Landau nemcsak bátor és gerinces harcosa a zsidó nép ügyének, hanem Románia egyik legkiválóbb zsidó szónoka és előadója is.

A szabadegyetem további során, május 15-ig a következő erdélyi zsidó vezetőférfiak fognak előadásokat tartani: Dr. Fischer Tivadar, dr. Fischer József, dr. N. M. Gelber, Jámor Ferenc, dr. Jordán Viktor (Szatmár), Klein Eliahu, dr. Krémer Ármin, dr. Ligeti Sámuel (Temesvár), dr. Ligeti Sándor, dr. Marton Ernő, dr. Nobel Sándor (Temesvár), és Ing. Noszin Mór. Ezenkívül az erdélyi kisebbségi problémák tudományos feltáráására az erdélyi kisebbségek vezetői, valamint az erdélyi románság egyik vezető reprezentánsa fognak előadásokat tartani. A magyar kisebbség részéről dr. Sulyok István fog résztvenni a szabadegyetemen. A kolozsvári helyi csoport ezenkívül a WIZO-val karöltve hat részből álló előadásorozatot fog rendezni. A zsidóság a művészetben” címmel. Az előadások a következő részekből fognak állni: 1. Irodalom; 2. zene; 3. képzőművészet; 4. Színművészet. Továbbá az ifjúság részére külön szemléletanyagot fog készíteni a helyi csoport.

Kolozsvár zsidóságának életében rendkívüli jelentőséggel és fontossággal bír a Zs. N. Sz. helyi csoportja által beindított kulturális és előadói tevékenység, amelynek segítségével igen üdvös hatással lesz nemcsak az ifjúság zsidó nevelésére, hanem az egész zsidó társadalom életét fogja értékes tartalommal gazdagítani.

Képvilág Magyarországon

Takáts Sándor hallatlanul érdekes, ragyogó új műve két kötetben, hófehér papíron 350 oldal 270 lej. Lepagénál Kolozsvár. Postán utánvétellel franco. Kérje az új könyvszennazációk jegyzékét Lepagétól.

Kacagató purimi egyfelvonásos

Telitalálat

a Kórházorszergy bonyodalmai. Hat szereplő. Egyszerű díszletek. Ára előadási jogdíjjal együtt 300 lej. Megrendelhető az Uj Kelet könyvszennazációban

M. Landau előadása iránt már is élénk érdeklődés nyilvánul meg Kolozsvár zsidósága körében.

M. Landau képviselő egyébként Erdély többi zsidó centrumait is meg fogja látogatni. Dr. Fischer József képviselővel együtt február 15-én, hétfőn Szatmár városát látogatja meg és a két zsidó képviselő nagy népgyűlés keretében fognak beszédeket tartani. Február 16-án, kedden, a Máramaroszi-gyeten rendezendő zsidó népgyűlésen vesznek részt dr. Fischer és Landau képviselők, szerdán pedig Felsivisót látogatják meg, ahol ugyancsak nagy-szabású népgyűlés lesz ebből az alkalomból. Ezenkívül Borsát és Máramaros többi helységeit is meg fogják látogatni.

Az Uj Kelet olcsó palesztinai társasutazása

A jelentkezés 15-én lezárul

Többek kérdéskörébe itt jelentjük be, hogy a társasutazásra való jelentkezést rajtunk kívül álló okokból, kénytelenek vagyunk 15-én lezárni. Sőt az addig való jelentkezéseket is csak a jelentkezés sorrendjében vehetjük figyelembe és ezt is csak azoknál, akik az előleget beküldik 15-ig. Erdélyszerte nagy és sok köz-

ismert ember kötötte már le a helyét nálunk. Minden előkészület megtörtént az utasok kóser kosztal való ellátására is. Biztosak vagyunk benne, hogy utasainknak soha el nem felejtendő, lelki élményekben lesz része, ezen társasutal kapcsolatosan.

KÖZGAZDASÁG

A konverzió legujabb formája összeomlással fenyegeti a hiteléletet

Hogyan akarja Argetolanu megmenteni a bankokat a konverzió katasztrófális következményeitől

Bucuresti-Bukarest, február 9. A konverziós javaslat végső formájában elkészült a parlament a közel napokban már megkezdte annak vitáját. A javaslat néhány, a gazdasági és pénzügyi életet közelről érintő módosítást tartalmaz, amelyeket az alábbiakban ismertetünk:

Az állam részvételétől teljesen eltekintettek, Sem pénzzel, sem garanciákkal nem járul hozzá a kormány a konverzióhoz. Kivételt a népbankok képeznek, amelyeknek konvertált mezőgazdasági váltó-tárcájából négy százalékot vállalt magára az állam. A konverzió ennek következtében nem kötelezvények segítségével történik és a kötelezvények kibocsátására tervezett mezőgazdasági bankot nem fogják létrehozni.

A tíz hektárig terjedő tartozások jogszérien konvertálódnak és ugyanekkor 50 százalékkal redukálják őket. A tíz hektáron felüli tartozásoknál a redukció visszamenőleg nő évről-évre tíz százalékkal, egészen ötven százalékig. A tíz hektáron felüli birtokokosok választhatnak a konverzió, vagy a mezőgazdasági kényszerűesség között. Mindkét esetben a törvényszék dönt, tehát nem kéri a hitelezők hozzájárulását. Ezek felfolyamodással élhetnek a konvertálásra és felebezéssel, valamint felfolyamodással az igazságszolgáltatás ellen. A kényszerűegyezségnél az adós minimálisan 50 százalékot köteles felajánlani (a régi javaslatban 75 százalék), de nincs precizizozva a kamat nagysága.

Fontos újításokat tartalmaz a javaslat a hitelintézetekre vonatkozólag. Ezeket két csoportba osztja, aszerint, hogy alaptőkék tizmillión alul, vagy felül van. Mindkét kategóriába tartozó bankok felhatalmazást kapnak arra, hogy bizonyos könyvelési műveletekkel egyensúlyozzák ki mérlegüket. Mezőgazdasági tárca veszteségeiket például külön számlára írhatják át: ezek a veszteségek bizonyos időpontban belül amortizálhatók, anélkül, hogy szaporítanak a bank passzívát.

Nem valószínű, hogy ezek a könyvelési gyógyszerek segítsenek a hitelintézeteken. A kisbankok a tartozások redukálása és a konvertálás következtében egész alap- és tartaléktökéiket elveszítik. Eppen ezért nem érnek sem-

mit sem azzal, hogy papiroson kiegyen-sulyozot mérleget tudnak felmutatni. Annál is inkább, minthogy a konvertált követelések után négy százalékos kamatot kapnak, ami nemcsak adminisztrációs költségeiket nem fedezi, de még a kihelyezett tőke költségeit sem, hiszen a Banca Nationalának nyolc százalékos kamatot kell fizetniük a visszleszámitolási hitel után. A törvény kimondja, hogy a Banca Nationalalal szemben a konvertálás nem védi meg a bankokat. Ezek tartoznak a lejáratnál visszleszámitolt váltókat kiváltani. Ezen felül valószínű, hogy a betétesek követelni fogják betéteiket, amelyeket a konvertálás következtében a mezőgazdasági bankoknál nem fognak biztonságban érezni. Mi történik ebben az esetben? Az az intézkedés, hogy a tizmilliónál kisebb alaptőkével rendelkező bankok három éven belül nem mehetnek csődbe, ha bebizonyították, hogy váltótárcájuk 25 százalékat konvertálták — meg menti ugyan őket a törvényes csődtől, de nem védi meg őket a tényleges fizetésképtelenségtől. A tizmilliónál nagyobb alaptőkével rendelkező bankok az amortizációs pénztár utján jelzalog bonokat bocsáthatnak ki a törvény értelmében. Aligha valószínű azonban, hogy ezek a bonok leszámíthatók lesznek. A konverziót megcsinálja a kormány, de nyitva marad az összeomlással fenyegetett hitel megmentésének problémája.

A dícsőszentmártoni kereskedők a moratórium kiterjesztését kéri. A dícsőszentmártoni iparosok és kereskedők egyesülete január 4-én tartott értekezleten elhatározta, hogy csatlakozik az országszerte megindult mozgalomhoz, amely a moratóriumnak a kereskedők és iparosokra való kiterjesztését célozza. Az értekezlet során rámutattak arra, hogy amennyiben nem orvosolják sürgősen a helyzetet, a dícsőszentmártoni kereskedő- és iparoscsaládok kénytelenek lesznek vándorbotot venni a kezükbe. Kéri tehát a moratórium kiterjesztését, a bírói végrehajtások felfüggesztését és az adók enyhítését.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE

EGYESÜLETI ÉLET

Cionista diens. A Zs. N. Sz. helyi csoportja ma este fél 9 órakor a City különtermében tartja meg heti diensjét, amelynek keretében Jámor Ferenc, az Uj Kelet felelős szerkesztője tart előadást.

A Hitachduth Haavoda műsoros estélye. Lapunk tegnapi számában a Hitachduth Haavoda táncestélyéről és annak műsoráról közölt tudósításunkba egy sajnálatos technikai hiba következtében tévesen közöltük a szépségverseny eredményeit. A bál szépségversenyt Szalavetz Jolán nyerte meg, akit meleg ünneplésben részesített a bál közönség. Ankraut József pedig a „Sorsjegy” című vígjátékban és a „Futószalag” című szavaló körúban nyújtott kitünő alakítást nagy siker mellett.

RÁDIÓ MŰSOR

Szerda, február 10.

Bukarest. 8: Mosony M. zongoraművész. 8.45: Popescu fuvolaművész. 9.15: Pollermann hegedűművész. 9.45: Hírek.

Berlin. 10.30: Hangképek a népszöveségi tárgyalásokról, közvetítés Gemfölből. 10.50: Félegyig szórakoztató zene.

Kattowitz. 8.15: Zongoraverseny. 9.30: Hangverseny. 10.45: Grammfón.

Langenberg. 10.50: Éjfélíg szórakoztató zene.

Lipscse. 10.25—11.20: Szórakoztató grammfón.

Milánó. 11: Szórakoztató zene.

München. 7.35: Puccini: Tosca.

Osló. 8: Rádiózenekar. 10.05: Dalok. — 10.35: Táncczene.

Pozsony. 7.20: Rádiózenekar.

Prága. 9: Bolgár zeneest.

Riga. 7.05: Operarész. 9.30: Népszerep zene.

Róma. 9: Opera.

Stockholm. 8.20: Katonazene. 10: Karazene.

Stuttgart. 9: Filharmónikusok hangversenye.

Csütörtök, február 11.

Bukarest. 19.40: Grammfón. Az új Stúdió felavatási ünnepélye. 20: II. Károly király fogadtatása. A nemzeti himnusz, beszédek. A rádió elnökének beszéde. Károly király beszéde. Carmen énekkar. 21: Vonósnyegyes. 21.10: Szimfonikus hangv.

Budapest. 9.15: A Budapesti Koncert Szalonzenekar hangversenye. 12.05: Grammfónhangv. 4: Thury Mária mesél a gyermekeknek. 5: Németh József: A torma természetese. 5.30: A Budapesti III. ker. Törekvő Dalkör hangv. 6.10: Angol nyelvoktatás. 6.40: Az 1848—49-es magyar hadak seregszemléje. Előadás. 8.40: Időjelzés, hírek. 8.50: Hangverseny. 9.50: Cigányzene. 10.10: Időjárás. 11: Gáldi Béla jazz-zenekarának hangversenye.

Bécs. 17: Zenekari hangv. 19.30: Csajkovszkij: Pique Dame opera. 22.15: Fox jazz énekek.

Berlin. 20.30: Beethoven: Esz-dur szonátája.

Frankfurt. 21.30: Hegedűhangv. Geilsberg: 20.30: Orgonahangv.

Langenberg. 20.45: Zenekari hangv. Stuttgart. 17.05: Délutáni zene.

Varsó. 17.35: Grammfón. 22.10: Grammfón.

Kattowitz. 16.40: Grammfón. 20.15: Könyvű zene.

Riga. 20.30: Operett. 21.30: Bajazzók részlet.

Milánó. 21: Opera.

Róma. 17.30: Mozart, Sgambati, Sibellariák.

Prága. 21.30: Dalest.

Pozsony. 18.20: Dalest.

Kassa. 18.30: Grammfón.

Osló. 20.30: Szórakoztató zene.

Stockholm. 22: Zenekar.

Vissza a háboruba?

Japán

A japán hadsereg két kínáltak tizskérdésből

A távolkeleti események világ viszonylagos a csönd kétségtelen szültség és az ellent feljebb arra vall, hogy japán részről bizonyos eröviszonyokkal való kényszerűségre lépett föllettel és romboló. A szenvedélyek azo felcsaphatnak.

Az új japán főparancsnok, mint a kínai hadsereg elvakult eddigi nyilatkozatok pán pénzügyi helyzetét az erös hatással újabb alakulására.

Az újabb esemény sításaink számolnak London, február

külföldi államtitkáretést folytatott a John Simon angol kiserint megállapodástólkeleti kérdésbepeket nem tesznek fejlemények nem van elfogadja a megitést.

Az Exchange Telegraph szerint újra fenyegetés válság kitörése. A mondani készül, ha elhatározásra jutna csapatzállítások szü pénzügyminiszter szezet nem bírja meg költségeket.

Egyidejű jelentés gépelhárító ütegek repülőtevékenység Sanghai felett a jap lövedék a nemzetközten a francia negyedvegöböl s a srappellgolyók néhány sebes

Washingtonba érke a japán haderő Wtette a kínai á

Fleming angol tánegyed sorkatonasfigyelmeztetést külyemlyben felszólítottarra, hogy ügyeljengyed sértetlenségére.ágának parancsa vákonnexziók területérság elleni fegyverhas

A sanghaji tőkéseltalmas összegeket kínai hadseregnek, és a nyugatra eső vonul

hogy ezzel a Sanghatejes pusztulását mlyozni, de az ajánlat tizskérdésből nem fo védekezésre rendezke saikban. Taylor ame fülöpszigeti amerikai nek kölése szerint 2 pán haderő Sanghai

A francia főkonzul japán és kínai hadvezetközi koncesszió f repülése és a légi hárkai főkonzul a hatajaival folytatott meglakozott a tiltakozásb

Megérkez japán fl

London, február 9 tengernagy, akit a S japán hadsereg és H nokává kineveztek, érkezett Sanghai kik parancsnok a Reuter lezöje előtt tett nyilatta, hogy minden lé a zavaros helyzet mi és a konfliktus miné sere. Siosawa ellenté főparancsnok, kinel mura a nyilatkozatot nevetve, hogy a kín vólságba vissza kel minden el lesz intéz

Soong kínai pénzü lotája előtt nyilatkoz újságíróknak.

Japan nem bírja el a kínai hadviselés költségeit

A japán haderő beszüntette Wu-Sung ostromát. A sanghai bankárok óriási összegeket kínáltak fel a kínai haderőknek, ha kilérik a kínai negyedet, de a kínaiak presztizskérdésből nem hajlandók erre. Az új japán főparancsnok mindent meg fog tenni a zavaros helyzet likvidálására

A távolkeleti eseményekben pillanatnyilag viszonylagos csönd észlelhető. Ez a csönd kétségtelenül nem jelenti a feszültség és az ellentétek megszűnését, legfeljebb arra vall, hogy úgy kínai, mint japán részről bizonyos mérlegelések, az erőviszonyokkal való realisabb számolás kényszerűsége lépett előtérbe a vak gyűlölettel és romboló ösztönökkel szemben. A szenvedélyek azonban bármikor újra felcsaphatnak.

Az új japán főparancsnok nyilatkozata épügy, mint a kínaiak intervenciói javaslatára kevésbé elvakultnak látszik, mint az eddigi nyilatkozatok. Valószínű, hogy Japán pénzügyi helyzetének kedvezőtlenége szintén erős hatással lesz az események újabb alakulására.

Az újabb eseményekről következő tudósításaink számlolnak be:

London, február 9. Stimson amerikai külügyi államtitkár tegnap rádióbeszédét folytatott a Genfben tartózkodó sir John Simon angol külügyminiszterrel. Hír szerint megállapodtak abban, hogy a távolkeleti kérdésben egyelőre újabb lépéseket nem tesznek mindaddig, amíg a fejlemények nem valószínűsítik, hogy Japán elfogadja a megkísérelendő új közvetítést.

Az Exchange Telegraph tokiói jelentése szerint újra fenyeget a japán kormányválság kitörése. A pénzügyminiszter lemondani készül, ha a kormány arra az elhatározásra jutna, hogy még további csapatállítások szükségesek Kínába. A pénzügyminiszter szerint a pénzügyi helyzet nem bírja meg a nagy expedíciós költségeket.

Egyidejű jelentés szerint kínai repülőgépekkel ellátott csapatok megérkeztek a repülőtereken sűrűn lőtték a sanghai feletti a japán gépeket. Tizenegy lövedék a nemzetközi koncessziós területen a francia negyedre esett vissza a levegőből s a srappelhüvelyek és az ólomgolyók néhány sebesülést is okoztak.

Washingtonba érkezett hírek szerint a japán haderő Wu-Sungnál beszüntette a kínai állások ostromát

Fleming angol tábornok, a nemzetközi negyed sorkatonaságának parancsnoka figyelmeztetést küldött a kínaiaknak, melyben felszólította a parancsnokokat arra, hogy ügyeljenek a nemzetközi negyed sértetlenségére. A fehér sorkatonaságnak parancsa van — a nemzetközi koncessziók területére lépő kínai katonaság elleni fegyverhasználatra.

A sanghaii tőkések és bankárok hatalmas összegeket ajánlottak fel a kínai hadseregnek, ha a várost kiüríti és a nyugatra eső védelmi állásokba vonul vissza

hogy ezzel a Sanghai kínai negyedeinek teljes pusztulását meg lehessen akadályozni, de az ajánlatot a kínaiak presztizskérdésből nem fogadták el s további tárgyalásokra rendezkedtek be eddigi állásukban. Taylor amerikai tengernagy, a filippinszigeti amerikai flotta parancsnokának közlése szerint 2500 főnyi újabb japán haderő Sanghai kikötője elé érkezett.

A francia főkonzul tegnap tiltakozott a japán és kínai hadvezetőségekkel a nemzetközi koncesszió francia részének átrepülése és a légi harcok ellen. Az amerikai főkonzul a hatalmak többi főkonzulaival folytatott megbeszélések után csatlakozott a tiltakozáshoz.

Megérkezett Sanghaiba az új japán flottaparancsnok

London, február 9. Nomura japán altengernagy, akit a Sanghai körül operáló japán hadsereg és hadiflotta főparancsnokává kineveztek, zászlóshajóján megérkezett Sanghai kikötőjébe. Az új főparancsnok a Reuter távirati iroda levelezője előtt tett nyilatkozatában hangoztatta, hogy minden lehető el fog követni a zavaros helyzet mielőbbi megoldására és a konfliktus minél gyorsabb elintézésére. Siosawa ellentengernagy, az eddigi főparancsnok, kinek jelenlétében Nomura a nyilatkozatot tette, hozzáfűzte nevével, hogy a kínaiaknak bizonyos távollétségbe vissza kell vonulniuk s akkor minden el lesz intézve.

Soong kínai pénzügyminiszter égő palotája előtt nyilatkozott Sanghaiban az újságíróknak.

Azt hangoztatta, hogy az események összekovácsolták Kína egységét.

Az önkéntesek tömegesen jelentkeznek Sanghai és a kikötői városok védelmére. Csang-Kai-Sek marsall, aki a jelenlegi kormány legfőbb tagjának régi személyes ellensége, rendelkezésre bocsátotta csapatait és híveit, hogy támogassák a kormányt Kína élet-halál harcában.

Kelly angol tengernagy találkozott és tárgyalt Nomura japán főparancsnokkal. Sanghaiban egy hírlik, hogy a japán hadvezetőség be fogja várni, amíg 10 ezer főnyi szárazföldi sereg együtt lesz s akkor általános ostromot kezd a sanghaiai állások ellen.

A kínaiak javaslatot tettek a konfliktus kiküszöbölésére

London, február 9. A sanghaiai japán főkonzulusat jelentést kapott Hankauból, mely szerint Csen-Csauban kínai katonák erőszakkal behatoltak a japán konzulus helyiségeibe, felforgatták és magukkal vitték a konzulus egész irattárát.

Legújabb jelentés szerint Sanghaiban a nemzetközi negyedben a fehér katonaság homokzsáktorlaszok mögül néz farkasszemet a kínai és japán hadállásokkal. A légi és tüzharca újra megélné.

A kínai sereg zöme tartalékba került, mert a hősi védőket a napokig tartott pergőtűzek után le kellett váltani.

Ugy hírlik, hogy a kínai főparancsnokság még mindig nem határozta el a Liung-Haoban horgonyzó kínai hadiflótának a hadműveletekbe való bevonását. A kínaiak a Jangcekiang partja mentén elszáncolták magukat s tüzéségük állandóan tüzel a folyón hadihajók védelme alatt haladó japán gőzökre is. Ujabb két könnyű amerikai cirkáló, egy repülőgép-anyahajó és két ágyunaszád van utban Manillából Sanghai felé.

A kínai főparancsnokság delegátusai felkeresték a nemzetközi negyedben élő idegen diplomatákat s javaslatokat terjesztettek elő a konfliktus kiküszöbölése iránti közvetítés tekintetében.

Tegnap azt a javaslatot, hogy a csapatokat 15 mértföldre rendeljék vissza, a kínaiak még elutasították. A Wu-Sung

szakaszon a japán hadihajók nagykaliberű gránátokkal árasztották el bombavető repülőgépek támogatása közben a kínai állásokat, de lényeges előrehaladást nem sikerült elérniük. A Tókióba küldött hivatalos jelentések is kiemelik a kínaiak szívós ellenállását.

Még nincsen hír arról, hogy az éjszakra várt általános japán támadás megindult volna.

A kínaiak Nankingból megkapták légi haderejük várt újabb megerősítéseit.

Amerika már semmit sem hisz el Japánnak

London, február 9. A távolkeletre indult olasz hadiflotta a Földközi tengeren nagy viharba került. A hadihajók Kréta-sziget partvidékén horgonyt vetni voltak kénytelenek.

Egyidejű jelentés szerint a japán kormány a hadműveletek céljaira március végéig terjedő időre 40 millió yen hitelt utal ki. A japán diplomáciai képviselők ma kormányutasítás alapján érdeklődtek a hatalmak kormányainál aziránt, hogyan fogadják a hatalmak Kína egyes tengeri kikötővárosainak teljes demilitarizálását. Newyorki lapok értesülései szerint a washingtoni kormány elutasító választ adott a japán tapogatózásra. Nem fogadják el a demilitarizált zónák tervét, mert nem biznak már a japánok ígéreteiben.

Ezzel kapcsolatban jelentik, hogy a Mandzsuriába küldött népszövetségi bizottság tagjai megérkeztek Newyorkba. Február 13-án Sanfranciskóban újra hajóra szállanak és a Csendes-óceánon át utaznak a Távolkeletre.

A nemzeti parasztpárt erdélyi ifjusága ezer aláírással emlékiratban kéri Maniut a politikai életbe való visszatérésre

Valószínűnek látszik, hogy Maniu engedni fog a nemzeti parasztpárti ifjuság akciójának

Cluj-Kolozsvár, február 9. A nemzeti parasztpárt parlamenti tanácsa Mironescu elnökle alatt foglalkozott kedden a konverzió ügyével. Az értekezleten Madgearu, Raducanu, Calinescu szóaltak fel. Valamennyien a kormány javaslatára ellen nyilatkoztak.

A nemzeti parasztpárt erdélyi frakciójában érdekes mozgalom indult meg, az ugynevezett akcionista mozgalma. Élén

a párt fiatalabb vezetői állanak, akik egész Erdély területén mintegy ezer intellektuel aláírást gyűjtöttek össze, egy Maniu Gyulához intézendő emlékiratra. Az emlékiratban kéri Maniut, hogy foglalja el ismét a párt elnökségét. Biztosítják Maniut arról, hogy teljes erejükkel az elnöki tekintély helyreállításáért fognak harcolni. Kéri, hogy Maniu vegye kezébe nemcsak a párt vezetését,

de a jelenlegi rezsim elleni kiméletlen harc irányítását is. A mozgalom élén többek között dr. Pavel ügyvéd a kiváló fiatal publicista áll. Az akcionista mozgalomát egy a Chemarea, mint a régi taranista ifjusági szervezetek támogatják.

Valószínűnek látszik, hogy a nemzeti-parasztpárti ifjuság akciója meg fogja hozni a kívánt eredményt.

Hatvanhat évi fegyházbüntetést osztott ki a nagyváradi törvényszék az élesdi hármast rablógyilkosság tettesei között

A két főbűnöst a maximális 15 évi fegyházzal, a többieket 14-től 10 évi fegyházzal sújtotta a törvényszék

Oradea-Nagyvárad, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától). Az élesdi hármast rablógyilkosság tárgyalásán a vádlottak kihallgatása után megjelentek a törvényszék előtt a tárgyalásra beidézett tanuk. Klein Sámuel órást hallgatták ki, aki Szilágyi Sándortól a Herztől elrabolt órát megvette. Herz hozzátartozói figyelmeztették Kleint, hogy minden órát mutasson meg nekik, hogy ebből következtessenek a tettesre. Az órás fel is mutatta a zsebórát, azonban Herznek ez a rokona nem ismerte fel. Koncz János tanu következett, aki előtt Kovács eldicsekedett azzal, hogy ő gyilkolta meg a Herz-házaspárt. Mikor a rémtettet elmesélte, azt is mondta, hogy ezután Terebesi következik. Az elnök kérdéseire elmondja, hogy azért nem jelentette fel a gyilkosokat, mert Kovács megfenyegette, hogy őt is megölik, ha szól valakinek. De mikor a csendőrségre citálták, mindent elmondott.

Izgalmas szembesítés

Kovács az elnök kérdéseire kijelenti, nem mondta, hogy ezután Terebesi következik. Szembesítésnél Koncz szemébe mondja, hogy Kovács igenis tette ezt a kijelentést. Kovács erre beismerte, hogy ezt a kijelentést megtette. Tatar őrmester a következő tanu, aki

a nyomozást Élesden levezette. A fegyvászárhelyi csendőrségen teljesített szolgálatot, de a nyomozás vezetésére Élesdre vezényelték. A gyilkosságokat az eladott óra árulta el és Koncz vallomása. Koncz a csendőrségen elmondotta, hogy Kovács elhencegett előtte a gyilkosság elkövetésével.

Silberstein Márton károsult, a következő tanu, akinek 14.500 lejt loptak el a lakásából. Kéri az összeg megtérítését. Bíró Károly a per legérdekesebb tanuja, akit a gyilkossági merénylet gyanúja alatt letartóztattak. Elmondja, hogy több szőr őrizetbe vették, majd újra szabadlábrahelyezték és hónapokon keresztül nem volt nyugta a csendőrségtől. Nem kíván vallomást tenni.

Kovácsné a következő tanu, aki jelen volt; mikor Kovács Koncz előtt eldicsekedett a gyilkossággal. Természetesen nem hitte el és azt mondta Kovácsnak, hogy üssön a szájára...

A vádbeszéd

A tanuk kihallgatása után Grecu ügyész tartotta meg vádbeszédét. Az ügyész előre megfontolt szándékból elkövetett gyilkosságot lát és ezen az alapon a büntetőtörvénykönyv paragrafusainak maximális alkalmazásával a következő bűncselekményekért kéri a vádlottak elítélését: Kovács 3 rendbeli gyilkosság és 2 rendbeli rablás, Bereczky háromrend-

beli gyilkosság, 2 rendbeli betörés és kétrendbeli rablás, Papp Imre 2 rendbeli gyilkosság, 2 rendbeli rablás, Bojtos 2 rendbeli gyilkosságban való bűnrészesség. Fekete egy gyilkosságban való bűnrészesség és Dávid egyrendbeli rablás.

Sangeorgeanu és dr. Horváth Emilia ügyvédek tévesnek tartják a kvalifikációt mert szerintük szándékos emberölés esete forog fenn. A vádlottak fiatal korára hivatkoznak és enyhe elbírálást kérnek.

A bíróság ezután ítélethozatalra vonult vissza, majd Babic elnök fél háromkor hirdette ki az ítéletet, melyben a törvényszék bűnösnek mondja ki az összes vádlottakat és a következő ítéletet hozta: Kovács Sándor 15 évi fegyház, Bereczky Gyula 15 évi kiskoru fogház, Papp Imre 14 évi fegyház, Bojtos 12 évi fegyház, Fekete 10 évi fegyház, míg Dávid Jánost szülői felügyelet alatt 1 évig feltételeken szabadlára helyezték.

Az ügyész Kovács, Bereczky és Dávid ítéletében megnyugodott, míg a többiek ügyében súlyosbításért fellebbeztek. A védőügyvédek enyhítés címén éltek fellebbezéssel.

— Argentina visszalép a Népszövetségbe. Genfben jelentik: A Journal de Geneve szerint Argentina közelebről bejelenti, hogy visszalép a Népszövetségbe.

Zsidók pénz nélkül

— Regény az amerikai zsidó proletárok életéből —
IRTA: MICHAEL GOLD

— Tudom, — mondta az orvos. — De mit tegyek? Tulajdonképpen szívesen lennék paraszt. Több zsidó parasztnak kellene a világon lenni.

Ezen aztán felfortyant apám és kipakolt:

— Mit? Egy orvos a kezeivel dolgozik, mint valami román paraszt? Boecásos meg, a megjegyzésért, dr. Solow, de az ilyen gondolatok szinte istentelenek. Meg kell házasodnia és gyermekei kell, hogy legyenek és növevesszen egy szakállt; akkor ugyanugy keres majd, mint dr. Axelrod.

— Szakáll, feleség, pénz! — sóhajtott a fiatal orvos humoros hangon, miközben a kezeit széttárta. — Kedves barátaim, amikor majd az East-River nem piszkot és szemetet, hanem tejet és mézet hord, akkor lesz szakállam, feleségem és pénzem.

Szüleim nehezen értették azt a doktort, aki így kevésbé volt büszke önmagára. Olyan doktort akartak, akit tisztelhetnek.

Ugyanezen a télen történt, amikor egy este vacsoránál megjelent Lena tanítóm, a karja alatt egy mappával. Sápádan és fáradtan hullott egy székre.

— Sztrájkolok, Katie, — mondotta. — Nálátok maradhatok?

— Természetesen, — mondta anyám. — rosszul megy ugyan nekünk, de számra van hely.

— Így lagalább lesz egy ágyam, — mondta a nénikém.

Az ételt, amit anyám eléje tett, mohón nyelte be. Anyám ránézett és szemrehányóan mondta:

— Eheztlé, Lena!

Nénikém a vállát vonogatta.

— Miért ne? — válaszolta. — A leg-többen közülünk éheznek. Már ez így van egy sztrájk alkalmával. De megéri a szak szervezethez éhezni.

Apám, ez az öntudatos, konzervatív koldus, rögtön akciójába lépett.

— Szakszervezet? — kiáltotta. — Köpök a szakszervezetre! Nem hiszek ebben az ostobaságban! Amerikában mindenkiné magának kell megszereznie a vagyonát!

— Te már szerzedél magadnak? — kérdezte a nénikém nyugodtan.

— Nem, — vágta ki apám s a villával ráütött az asztalra. — Még nem! De csak háromszáz dollárra van szükségem s akkor megint kinyitom a nadrágtartó boltomat. Majd meglátod, Lena!

— Na, majd meglátjuk, — mormolta nénikém.

— Képzeld el, — folytatta dühösen apám, — hogy felhajtom a háromszáz dollárt és berendezem a boltomat. Na! Képzeld el, hogy a boltommal tíz évig szorgalmasan dolgozom és vagyont szerzek. Na! Képzeld el, hogy ekkor a ti szakszervezetektől valamelyik lusta fickó, egy szocialista, egy szabadgondolkodó eljön hozzám és azt mondja Mr. Gold, maga gazdag ember, adja ide a fele vagyonát. Azt hiszed, hogy oda adom a vagyonom felét?

— Nem — nevetett a nénikém, — meg kell tartanod. Miért éhezzenek el a milliomosok? Neked is van valami igazad.

— Igenis, — mondta felháborodott apám, akinek egy fillér sem volt a zsebében. Erre hirtelen észrevette, hogy a nénikém mulat rajta. A következő este azonban ismét keserű vitaközlés tört ki a kettő között s estéről-estére így ment ez, amíg a nénikém nálunk lakott.

S mily merészen és erőteljesen válaszolt apámnak. Már nem az a bátortalan, lelkesült kis bevándorló volt. Az izzasztó kamrák megkeményítették. Arca elvesztette naiv szépségét. A bőre sárga volt a betegségtől és a nélkülözéstől s a pofacsontjai nyersek és merevek.

Lesóványodott s elrúncosodott az arca. Az izzasztókamrákban nagyon hamar megöregszenek az emberek. Szellemében azonban megacélosodott a harcban. Valamennyiünket bámulatba ejtett okosságával, büszke haragjával és méltóságával. S a szemei még mindig szépek voltak.

Minden reggel öt órakor felkelt a nénikém és eltávozott reggeli nélkül. A sztrájkanyára kell mennie, mondotta. Egész nap késő éjszakáig dolga volt a sztrájkanyán. Egyik este megsebesült fejjel jött haza. Két olasz birkozó és egy ir rendőr támadta meg a zsidó vállalkozó megbízásából.

— Mi azonban alaposan összekarmoltuk a képeiket, — mondta mérgesen. — Nem egyhamar felejtnek el bennünket.

Anyám eliszonyodott. Kérte a nénikémet, hogy ne merészeljen ilyesmit a jövőben. A nénikém azonban mosolygott. „Háboru ez” — mondotta s mint rendesen, minden reggel elment hazulról.

(Folytatjuk)

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Maya

Ma este van a Magyar Színházban a szezon legnagyobb operett-premierje.

A Maya a budapesti és külföldi színházak legnagyobb sikere. Budapesten már száznál többször adták táblásházak előtt.

A Maya a legérdekesebb, legszínesebb, legbonyolultabb meséjük, legmodernebb operett, amelynek slágereit máris mindenki ismeri.

A Magyar Színházban parádés szereposztásban, új díszletekkel, rendkívül gazdag kiállításal kerül színre a Maya.

A Maya ma esti premierjére tanácsos a jegyekről jóelőre gondoskodni, mert a színház pénztára máris állandó ostrom alatt áll.

Amerikai tragédia

A Szinkör Mozgóban tegnap óta olyan film fut, amelyet igazán érdemes megnézni. Egy nagy ironikus, Th. Dreisernek és egy nagy rendezőnek, Sternbergnek a filmje az Amerikai tragédia, amelyet három nagyszerű színész játszik: Sylvia Sidney, Francis Day és Philip Holmes. Az Amerikai tragédia társadalmi dráma, amelynek idegfeszítően izgalmas témája legérdekesebb detektívregénynek is becsületére válnék. Ennek a filmnek a hatása olyan ellenállhatatlan, amilyen csak nagyszerű szindaraboké szokott lenni. Az Amerikai tragédia egy szerelmi háromszög története a mai Amerikában, egy gyilkosságé, amelyre egy szerencsétlen fiatalember rákényszerül.

Az ördög barátja

Milton Sills, Dorothy Mackail

A Magyar Színház mozgóban most nagy sikerrel bemutatásra kerülő hihetetlenül izgalmas és idegfeszítő cselekményű Dreiser dráma, az Amerikai tragédia után, péntektől egy újabb szenzációs amerikai atrakció, az ördög barátja kerül vetítésre. Az emebriség ezen megrázó tragédiájának főszerepeit Milton Sills és Dorothy Mackail játsszák. Az ördög barátja pénteken: 3, 5 és 7 órakor, szombaton 5 és 7 órakor, vasárnap pedig 3 és 5 órakor lesz műsoron a Magyar Színházban.

Tompa Béla operett-revüt ír. A kolozsvári Magyar Színház operett-együttesének kiváló tagja, Tompa Béla operett revüt ír. Címe: „Feketeszáju menyecske és a torockói völgy.” A címből is kiderül, hogy a szerző a két sikert aratott szindarabot fonta össze. Az operett-revűben a mozi fólvételeket, a hangosfilmet figurázzák ki. Lesz a darabban szépségverseny, székely rumba, stilizált népdalokat énekelnek, ötletes jelenetek, aktuálisok, táncok, atrakciók elevenítik a revüt és főleg Tompa Béla fordulatos, szellemes párbeszédei. A darabot Ihász Aladár rendezi és rövidesen műsorra kerül. Női főszereplők lesznek: Neményi

gával, büszke haragjával és méltóságával. S a szemei még mindig szépek voltak. Minden reggel öt órakor felkelt a nénikém és eltávozott reggeli nélkül. A sztrájkanyára kell mennie, mondotta. Egész nap késő éjszakáig dolga volt a sztrájkanyán. Egyik este megsebesült fejjel jött haza. Két olasz birkozó és egy ir rendőr támadta meg a zsidó vállalkozó megbízásából.

— Mi azonban alaposan összekarmoltuk a képeiket, — mondta mérgesen. — Nem egyhamar felejtnek el bennünket.

Anyám eliszonyodott. Kérte a nénikémet, hogy ne merészeljen ilyesmit a jövőben. A nénikém azonban mosolygott. „Háboru ez” — mondotta s mint rendesen, minden reggel elment hazulról.

(Folytatjuk)

Lili, Miklóssy Margit és Lakatos Ilonka. A férfiak szereposztása tekintetében az igazgatóság még nem intézkedett, de bizonyos, hogy a színház legjobb erői fognak benne érvényesülni.

A Magyar Színház heti műsora

Szerdán este 9 órakor: Maya. (Premiér-bérlét 20 sz.)

Csütörtök este 9 órakor: Maya (operette újdonság 2-odszor napibérlét 21 sz. B. Sorozat sz. 125.)

Péntek este 9 órakor: Maya (operette újdonság 3-adszor. Napi bérlét 22 sz. A. Sorozat sz. 126.)

Szombat d. u. 3 órakor: János vitéz. Bevezető előadást tart; dr. Császár Károly. Ifjúsági előadás nagyon olcsó helyárakkal. (Sorozat sz. 127.)

Szombat este 9 órakor: Maya (operette újdonság 4-edszer. Bérlétszűnet. Sorozat sz. 128.)

Vasárnap d. e. 11 órakor: Pillangó (operette újdonság! Nagyon olcsó matiné helyárakkal. A legdrágább jegy ára: 30 lej. A többi jegy ára: 25, 20, 15, 10 és 6 lej. Sorozat sz. 129.)

Vasárnap d. u. 6 órakor: Maya (operette újdonság 5-ödször. Rendes helyárakkal. Sorozat sz. 130.)

Vasárnap este 9 órakor: Maya (operette újdonság 6-odszor. Bérlétszűnetben. Sorozat sz. 131.)

Hétfő este 9 órakor: Maya (operette újdonság 7-edszer. Bérlétszűnetben. Sorozat sz. 132.)

Szinkör-Mozgó műsora

Szerda 3, 5 és 7 órakor
Csütörtök 3, 5 és 7 órakor

Theodor Dreiser világhírű drámája az Amerikai tragédia 10 felvonásban. A főszerepekben: Philips Holmes, Sylvia Sidney, Francis Dee. Helyárak: 3 órakor 10 és 20 lej, 5 és 7 órakor 10, 20 és 30 lej.

Pénteken 3, 5, 7 órakor
Szombaton 5, 7 órakor

Vasárnap 3 és 5 órakor szenzációs amerikai filmdráma: Az ördög barátja. A főszerepekben: Dorothy Mackail és Milton Sills. Új hangos híradó. Helyárak: a 3 órai előadáson 10 és 20 lej. Az 5 és 7 órai előadáson 10, 20 és 30 lej.

CORSO-MOZGÓ műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor utóljára:

Egy pezsgős éjszakán. Pompás rendezésű gyönyörű zenés, énekes filmpopere. Béli hangulat, farsangi éjszaka mulattatja a közönséget. Főszerepekben: Jenny Jugo, Fritz Schulz és Szőke Szakáll.

Csütörtök 3, 5, 7 és 9 órakor. Szenzációs nagy premier:

Péntek 3, 5, 7 és 9 órakor

Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor

Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor

Redl ezredes árulása. Rendezte: Karl Anton. Zenéjét szerezte: Willy Engel-Bergel. A legnagyobb kémfilm a világon. Ki nem emlékszik Redl ezredes drámájára? A világháború legnagyobb előidézőjének bűnös élete hangosfilmen. Soha nem látott titkok kerülnek a nézők szeme elé. Főszerepekben: Lil Dagover, Theodor Loos.

Vasárnap d. e. 11 órakor: Nagy farsangi vigjáték matiné.

SELECT-MOZGÓ műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor

Az ex-feleség, társadalmi dráma, főszerepekben Norma Shaerer és Robert Montgomery.

Jön: Salto mortale, főszerepekben Anna Sten.

URANIA-MOZGÓ műsora

Szerda 3, 5, 7 és 9 órakor

Önagysága autót vezet, Felix Bressart legújabb németpárbeszédű hangos vigjátéka.

ASTRA MOZGÓ műsora

Szerda, csütörtök:

Ének, zene, tánc és kabaré atrakció: Éjféli szerelem. H. A. von Schletter és Daniela Parola, új spanyol táncfenemén.

APRÓ HIRDETÉSEK

3 szobás modern, komfortos lakás, mai viszonyoknak megfelelő bérért május 1-től kiadó. Ugyancsak kiadó március 1-től iparüzem céljaira is igen alkalmas üzlethelyiség. Nationala Biztosító Reg. Maria 6.

Muzikális és intelligens urak, akik valamilyen fuvós hangszert megtanuláshoz kedvet és tehetséget éreznek. Jelentkezzenek Brief tanítónál, a neolog elemi iskolában.

Egy jobb családból való zsidó árva-leány délutáni foglalkozást keres. Elmenne zsidó családhoz gyermek mellé is. Címet kérem a kiadóba leadni.

15 éve fennálló szikvizgyár eladó. Értekezhetni Hellmann-sütődeben.

Megérkeztek a legújabb bécsi sablonok Montirozás, függönyösszeállítás, csipke-bevarrás, kelengyekészítés, izléses késs dívanyápnak Fisch Böske kézimunkaszólójában. Str. Gh. Barițiu 16.

Megvételre keresek konyhamérleget, kottatartószekrényt és egy jó hegedűt. Str. Cotița (Forduló u.) 11.

Egy alig használt komplett kőrifa teleháló szobaberendezés, rugós matraccokkal együtt, elköltözés miatt nagyon olcsón eladó. Cim kiadóban.

Mériergek és mértékek javítását, valamint jókarban tartását vállalom. Grünwald Jakab Cluj, Calea Decebal (volt Rudolf u.) 23. Felvételi hely: Piata M. Viteazul 11. is.

Johannes Schneider. Anyagi helyzetem megjavult. A kölcsönt visszafizetem. Kérem jelentkezzen.

Zsidó uricsaládnál két hölgy vagy ur lakást és teljes elátást kaphat havi 300 lejért. Cim kiadóban.

Tűzifaszükségletét

a termelőtől közvetlen szerezze be!

ÁRAM:

Aprított prima hasáb 60 lei pro 100 kg.

Aprított Ia. hántottfa 68 lei pro 100 kg.

Ol fa 900 leitől 1200 lei-ig ölenként minőség szerint

Bármely mennyiséget házhoz szállítok. Győződjön meg személyesen a pontos mérlegelésről és a jó minőségről.

Telepek: Str. Londrei (Hosszu u.) 25. Str. Georgehe Enescu (Gyufagyár u.) 3.

„Unio” telep.

CZIMENT GÉZA

fatermelő. — Telefon 50.

MEGNYILT a „DIBELA“-gyár alkalmi üzlete!!!

A gyárban megmaradt kötöttárúk és harisnyák hihetetlen olcsó elárusítását, amely eddig kizárólag a gyárban folyt, ezentul a t. közönség kényelme kedvéért a Calea Reg. Ferd. 3. sz. a. helyiségünkben is folytatjuk.

„DIBELA” kötöttárugyár

HÍR

Rockefelle

Kár volt az izgo milliomosok mil beteg. Söt kutyabörvendetes hir ez, bol, ahol tudvalevo kanélküli néz szem kállal. Ha már a otyan rosszul megmosok legyenek egy nyugtalanságban i egy jó hir nyugtaket.

Még fontosabb, itelt idillek korszak haldoklásának szon rek olykor megpill szett édenkert egy ilyen boldogító sug Rockefeller esetébo.

Amerikai távira Rockefeller betegs rek minden komoly. A nagy milliomos iyel fogyasztja el szor tejbekásaj kedéllyel és áhitatt millióit szerezte. E elterjedhetett a his Rockefeller súlyos betevan. Rockefeller us óta nem jelent m hogy hálát adjon i de söt golfozni sem.

Nem csoda, tehát iötték. Egy million Test templomból nem menekülhet m lami rendkívülit se kivüli esemény azo más, mint amit a Rockefeller hírtel kapcsolatban kifun más. Rendkívülibb Rockefeller azért n tek óta a templom mert menekülni al dója agresszivitása amerikai távirat egy lenti — örülten be venötéves millioma pedig, elkerülőnk nkább otthon maro.

Öreg ember, nem ja egy magyar köz ladunk, az ifjuság az ébredő tavaszról lésnket alighanem alá kell vennünk. E lami alapja ennek szive, főleg amerik ugy látszik rádöb ifjuság — pénz és nélkülöz minden p kilencvenöt éves ag mos, maga a költé kézpénzköltészet é Különösen akkor, h hogy rövidesen m lesz belöle.

Az amerikai höl lángoló szerelme é feller kilencvenöt é csunyább egy gnón Amerika első milli alját a bugyelláriso.

Rockefeller maga e lángoló szerelme elég temperamentu szik, mégis jobban a nőkhöz. Kár. Mer temhez, ugy megér hölgy olthatatlan v len vonzamat, a őszinte.

— Megtalálták a francia repülőket. P lentették, hogy egy repülőgép a Szahara leszállani és rádiójét séget kért. Keresés gépek és expedíciók nem találtak rá. Öt n lemin aviatikus e megtalálta az elvesz getel egészségben a S Insallah városba szá

HIREK

Rockefeller és a nők

Kár volt az izgalomért: Rockefeller milliommosok milliommosa nem komoly beteg. Söt kutyabaja sincs. Nagyon örvendő híre ez, különösen Amerikában, ahol tudvaleg huszmillió munkanélküli néz szembe naponta az éhhalállal. Ha már a munkanélkülieknek olyan rosszul megy, legalább a milliommosok legyenek egészségesek. A nagy nyugtalanságban álló, hogy néha egy-egy jó hír nyugtassa meg az idegeiket.

Még fontosabb, hogy a pusztulásra állt idillek korszakában, a romantika haldoklásának szomorú idején az emberek olykor megpillanthassák az elvesztett édenkert egy kései sugarát. Egy ilyen boldogító sugaréval felénk a Rockefeller esetéből.

Amerikai távirat szerint ugyanis a Rockefeller betegségről elterjedt hírek minden komoly alapot nélkülöznek. A nagy milliommos ma is a régi kedélyvel fogyasztja el naponta háromszor tejbekását, nyilván azzal a kedéllyel és áhitattal, amellyel a dollár-millióit szerezte. Hogy ennek ellenére elterjedhetett a híre annak, hogy Rockefeller súlyos beteg, egészen más oka van. Rockefeller ugyanis már hetek óta nem jelent meg a templomban, hogy hálát adjon istennek a millióiért, de söt golfozni sem ment.

Nem esoda, tehát, ha beteghírét költötték. Egy milliommos, aki a Lélek és Test templomából egyszerre marad ki, nem menekülhet meg attól, hogy valami rendkívülit sejtessenek róla. A rendkívüli esemény azonban ezúttal egészen más, mint amit a vulgáris fantázia Rockefeller hirtelen absztinenciájával kapcsolatban kifundálhatott. Egészen más. Rendkívülis a revükivülnél. Rockefeller azért nem ment el már hetek óta a templomba és a golfpályára, mert menekülni akart egy hölgyimádója agresszivitása elől, aki — mint az amerikai távirat egészen komolyan jelenti — örülten beleszeretett a kilencvenöt éves milliommosba. A milliommos pedig, elkerülendő a komplikációkat, inkább otthon maradt.

Öreg ember, nem vén ember, mondja egy magyar közmondás. Ha így haladunk, az ifjuság szerelmi előnyéről, az ébredő tavaszról való költői elképzelésünket alighanem rövidesen revizió alá kell vennünk. És talán lenne is valami alapja ennek a revíziónak. A nők szíve, főleg amerikai vonatkozásban, úgy látszik rádöbben arra, hogy az ifjuság — pénz és munka nélkül — nélkülöz minden poézist, ellenben egy kilencvenöt éves aggastyán, aki milliommos, maga a költészet, helyesebben a készpénzköltészet élő muzsája lehet. Különösen akkor, ha remény van arra, hogy rövidesen mégis halott muzsa lesz belőle.

Az amerikai hölgy agresszivitása és lángoló szerelme érthető tehát. Rockefeller kilencvenöt éves ugyan, az arca csunyasabb egy gnóménál, de viszont Amerika első milliommosa. A sex appealjét a bugyellárisában hordja.

Rockefeller magára vethet csak, ha a lángoló szerelem megértésére nincs elég temperamentum benne. Ugy látjuk, mégis jobban ért a pénzhez, mint a nőkhöz. Kár. Mert ha értene a szerelemhez, úgy megértene az agresszív hölgy olthatatlan vonzalmát. Az egyetlen vonzalmat, amely napjainkban őszinte.

És meghallgatná öngyűségát. (s. l.)

Megtalálták a Szaharában elveszett francia repülőket. Párizsból jelentik: Jelentették, hogy egy francia utasszállító repülőgép a Szaharában kénytelen volt leszállni és rádiójelké által gyors segítséget kért. Keresésére azonnal repülőgépek és expedíciók indultak, de napokig nem találtak rá. Ót nap után végül Vuillemín aviatikus ezredes repülőgéppel megtalálta az elveszetteket és tegnap reggel egészségben a Szahara mellett fekvő Inshall városba szállította.

Egy regáli zsidó városka borzalmas tűzkatasztrófája

Negyvenhárom zsidó család lett földönfutóvá a moinesli tűzvész következtében

Bucuresti-Bukarest, február 9. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Hétfőn este a ba-caumegeyi Moinesli városkában borzalmas tűzvész pusztított, amelynek negyvenhárom zsidó család esett áldozatul. Moinesli a régi királyságnak egyik legtipikusabb zsidó centruma. A tűz az Oromulu étteremben ütött ki. Borzalmas hóvihár tombolt, amelynek segítségével a lángok pillanatok alatt átharapóztak a szomszédos házakra. Az éjszakát pánik-szerű rettegésben töltötte el a városka lakossága, amely tehetetlenül asszisztált tűzhelyének és vagyonának pusztulása mellett. Asszonyok és gyermekek az irtózatos hóvihár és dermesztő hideg ellenére, kénytelenek voltak otthonukat elhagyni és a városka határában menedéket keresni. Segítségül hívták a bacauai tűzoltókat, ezek azonban a hóvihár miatt nem tudtak eljutni az égő városkába.

Összesen hatvan ház égett le a Principala és a Sandu Constantin utcákban. Különösképpen súlyos károkat szenvedtek a tűz következtében: Náthán Beck, Jancu Beck, Galtner étterem, I. Haimsohn, Alter Haimsohn, Jancu Keller, Avram Brucker, Ioinovici, S. Haimsohn, Goldmann, Schächter, Josif Hersch, Avram Schächter, Paul Schneider, Herch Aronsohn, Smil Schuller, I. Wolff, Jiszter Schwartz, Manasse Haimshon, Fritz Capotus, S. Jancovici, Náthánsohn, Bildermann, Jancu Rabinovici, Z. Grünberg, Strulovici, Grunberg, valamint a Steaua Romana és az Astra Romana irodái. A károsultak hetven százaléka nem volt biztosítva. Csak a hajnali órákban érkezett meg a városkába a tárgy-ocnai tűzoltóság, amelynek reggel hat órára sikerült a tüzet lokalizálni.

— Anglia, Francia és Olaszország pénzügyi szakértőkből álló bizottságot küldenek Görögországba. Londonból jelentik: Az angol, francia és olasz kormányok elhatározták Venizelosz görög miniszterelnök kérésére, hogy pénzügyi szakértőkből álló bizottságot küldenek Athénbe, Görögország pénzügyi helyzetének megvizsgálására és jelentéskészítésre. A görög kormány ki akarja egyensúlyozni a költségvetést, stabilizálni kívánja a drachmát és külföldi adósságait rendezni és törleszteni óhajlja.

ORSZÁGOS VÁSAR. Jibou községben (jud. Salaj) f. hó 17-én és 18-án országos állat- és kirkodó vásár lesz.

— Amerikában ellepik a nagyvárosokat a keresetnélküli mezőgazdák. Newyorkból jelentik: Az amerikai mezőgazdasági válság következtében valóságos invázió indult meg a nagyvárosok felé a keresetnélküli mezőgazdák között. Ez az invázió még súlyosbitja a munkanélküliség miatt amugyis súlyos helyzetét. A legutóbbi kimutatás szerint az utolsó hónapokban csak Newyorkban egy negyedmilió ember, Csikágóban kétszáz ezer és Filadelfiában több mint ötvenezer földmunkás telepedett le. Ez a bevándorlás a nagyvárosokba előreláthatólag még fokozódni fog.

— Epekő, vesekő- és hólyagkőbetegségek, valamint azok, akik hűgysavas sók túlszaporodásában és közsavnyben szenvednek, a természetes „Ferenc József“ keserűvíz állandó használata mellett állapotuk enyhülését érhetik el.

— Hővizatarba került egy angol repülő raj Kisásziában és három gépe eltűnt. Londonból jelentik: A bagdad-kairói légi vonalon egy angol repülőraj hővizatarba és sűrű jégesőbe került. A repülőraj három gépe leszállni kényszerült és azóta nyomuk veszett.

— Pusztit a ciklon St. Denist szigetén. Párizsból jelentik: Reunion szigetén St. Denist a ciklon csaknem teljesen romba döntötte. Más városokban is jelentősek az anyagi károk. A halálos áldozatok száma az eddigi jelentések szerint 45.

— Finnországban április elsején lép életbe az új alkoholtörvény. Londonból jelentik: Finnországban április elején lép életbe az új alkoholtörvény. A vendéglői asztalokat Helsinkiben már most lefoglalják a hosszú szünet utáni ivás premierjére.

— Gázrobbanás egy szicíliai bányában. Rómából jelentik: Középszicíliaiban Caltanissetta közelében egy kénbányában gázrobbanás 18 munkás közül ötöt megölt. A többi asztalokat mérgezéssel került kórházba, úgyhogy nem biznak felépülésükben.

— Havazás várható. Budapestről jelentik: A meteorológiai intézet időjárás-prognózisa szerint havazások várhatók erős szelekkel, északon jelentékeny, délen mérsékelt lehűléssel. A hőmérséklet Budapesten ma dében 0 fok Celsius.

— Az aethopiai trónörökös Párizsban. Párizsból jelentik: Aszfia Wesszen aethopiai trónörökös a francia fővárosba érkezett. A Gare du Lyonon a követség személyzete fogadta és üdvözölte.

GRAETZ

Volksstückliche geschichte der Juden egész vászonkötésben, a három kötet ára csak

700 Lei

Kapható az Uj Kelet könyvosztályában.

Hirdetmény

Stern Gyula a nasicí Tanningyár Rt. ügyvezetője, a Lomási Erdőpar Rt. ny. vezérigazgatója és neje sz. Pollák Jeanette 40 éves házassági évfordulójának alkalmából az Erdélyrészi Fatisztviselők Egyesülete javára 100.000 lejes alapítványt tett, melynek első évi kamatait Stern Gyula vezérigazgató ur 10.000, azaz tizezer lejre egészített ki és 1932 március 31-én kerül kiosztásra.

Folyamodási feltételek:

1. Feddhetetlen előéletű, önhibáján kívül leépített fatisztviselő, aki az Erdélyrészi Fatisztviselők Egyesületének tagja.
 2. Egyéni vagy családi viszonyai folytán támogatásra szoruló és ezen körülményt az illetékes körzet minden kétséget kizáró módon megállapította és igazolja.
 3. Az Erdélyrészi Fatisztviselők Egyesületének központja, Cluj, ajánlja.
- A felosztás módjáról és összegéről a jelentkezők száma és körülményeinek figyelembevételével Stern Gyula vezérigazgató ur és neje sz. Pollák Jeanette Arad, Str. Alexandrii 11. a. dönt a körzetek jelentése és a központ előterjesztése alapján.

Folyamodási határidő: 1932. február hó 29. az illetékes körzetek utján.

Erdélyrészi Fatisztviselők Egyesületének aradi körzete

VIDÁM SAROK

— Mit szólsz hozzá, a barátom vett nekem egy órát s ígért hozzá egy brilliáns karkötőt is. Most az a helyzet, hogy az óra jól jár és a karkötő késik..

Ezt az új viccet véletlenül Kolozsváron találták ki. Többen panaszkodtak, hogy a viccet már rajtuk is kipróbálták. A vicc ugyanis elég kellemetlen annak, akivel csinálják. A vicc a következő:

Szól a telefon. Ön siet felvenni a hallgatót:

- Halló, ott X. Y.?
- Ugy van, itt X. Y.
- Személyesen?
- Személyesen.
- Kérném, tessék egy percig várni.

— Kérem.
X. Y. most vár egy percig. Egy perc múlva jelentkezik a hang.
— Köszönöm, a perc letelt, leteheti a kagylót. Köszönöm.
Akinek ideje van, nagyszerűen szó rakothat ezzel a viccel.

CAROL HIRSCHMANN
CASA DE IMPORT
ARAD, Str. Gheorghe Lazar 17.

Kartellen kívüli gyári képviseltek:

Gustav Ganz & Co. Wien, 'Minerva' W. Wombert & Co. Wien, 'Owini' Radioapparate, Hork, Hannover, Pierce Aro Inc. New York, 'Semper' 'Oestereichisch' amerikische Gummi werke A. G. Wien, Ing. Krischer & Nehoda Wien, 'Stas-turter Rundfunk Gesellschaft' m. b. H. Stasstart.

Raktáron tart.

ZZOLAMPÁK... Kivitelben és voltageban. Zseblámpa elemet Zseblámpa és zseblámpa zsebt. Tritron hangszóró hangszóró szisztemeket, elektrodina mikus hangszóró és Tritron rádiócsöveket. Autogummi massziv és légkamrás gummit. Kerekpárgummit és kerékpár gummiakcseszéket. Tennis labdát, utball, belsőt, Hango-sum berendezéseket. Európai és amerikai rádió készülékeket. Anódokat. Ostar mag-teszt-egység-cöveket.

Kiszolgálás csak viszonteladók részére

Halka- Tritron battenár részére egyedárusítók keresetnek. Halkiad olc-ó árak

tor: Nagy farsangi

o műsora

akor
almi dráma, főszere-
er és Robert Mont-

főszerepben Anna

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

kabaré attrakció!
von Schlettov és
spanyol táncfene-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

o műsora

akor
et, Felix Bressart
szédű hangos vig-

UJ KELET *Legújabb hírek*

Catuneanu és Cuza fia is interpellációt jelentettek be a szabadkőművességről

Folyik az uttörvény vitája a kamarában. Jorga már nem ragaszkodik ahhoz, hogy a középiskolai tanulók reggel fél nyolctól, délután fél háromig járjanak az iskolába

A munkanélküliség ügyében készülnek interpellációra a szociáldemokraták

Bucuresti-Bukarest, február 9. A képviselőház keddi délutáni ülésén Cuza kérte a Ház hozzájárulását, hogy Trifu képviselő válaszolhasson Ottescu belügyi államtitkár nyilatkozatára a szabadkőműves kérdésben. Kéri a cukorkérdésnek a csütörtöki napirendre való tűzését. A kamara Cuza kéréseire hozzájárul.

Xeni liberális kifogásolja, hogy a képviselők között szétosztott konvertálási javaslat nem tartalmazza sem az indoklást, sem a legfőbb törvényhozó tanács megjegyzéseit és éppen ezért semmisnek tekinti. Kéri, hogy a javaslatot a szabályoknak megfelelően egészítsék ki.

Argetoianu azzal válaszol, hogy majd amikor a javaslatot a parlament vita tárgyává teszi, Xeni elmondhatja kritikáit, addig azonban nincs joga ehhez.

Paul Verona a cukorkérdésről jelent be interpellációt.

A külföldi szakmunkások ellen

Constantinescu Bordeni kifogásolja, hogy sok ipari vállalatnál nagy a külföldi munkások száma. Törvényt kér, amely szerint az ipari vállalatok alkalmazottainak száma legalább 75 százalékban román állampolgár legyen.

Vasilescu Carpen iparügyi miniszter ki jelenti, hogy Constantinescu Bordeni nincs helyesen informálva a tényleges helyzetről s konkrét eseteket kér tőle, hogy azoknál a szanckéket alkalmazza.

Építőanyagot kérnek a moinești tüzkárosultaknak

Eugen Chirnoage kéri, hogy a moinești tüzkárosultaknak a kormány adjon seprélt építőanyag beszerzésére. Egy másik interpellációjában azokat a visszaéléseket teszi szóvá, amelyek szerinte a múlt rezsim alatt a nyugdíjpenztárnál történtek.

Pop Valer igazságügyminiszter kijelenti, hogy bekerete az erre vonatkozó dossziékat és amennyiben szükség lesz rá, az ügyet a bíróság elé viszi.

Mares, a Vlad Tepes Liga képviselője kéri, hogy a Mezőgazdasági Hitelintézet élére kinevezett Nasta igazgatót bocsássák el állásából, mert a kinevezés szabálytalanul történt.

Szociáldemokrata interpelláció a munkanélküliség miatt

Rozgovan szociáldemokrata interpellációt jelent be az egyre növekedő munkanélküliség ügyében. Az elbocsátott munkásokat most télviz idején teszik ki lakásaikból. Intézkedéseket kér ebben az irányban.

Pop Valer igazságügyminiszter megígéri az ügy megvizsgálását.

Cocuina kormányparti lelkész a nyugdíjpenztár megfelelő épületbe való át-helyezését tartja szükségesnek.

Catuneanu és Cuza fia interpellálni akarnak a szabadkőművesség ügyében

Catuneanu bejelenti, hogy a maga részéről interpellálni akar a szabadkőművesség ügyében és kéri Trifu replikájának napirendre tűzését.

Vasilescu Carpen iparügyi miniszter törvényjavaslatot terjeszt be 26 millió lej rendkívüli hitel megnyitására, petroleumvezetékek építésére.

Gheorghe Cuza szintén interpellációt jelent be a szabadkőművesség ügyében.

Jorga nem ragaszkodik a folytatódó tanításhoz

Inculet liberális intézkedések fogantatását kéri a miniszterelnöktől Beszarabia morális és gazdasági helyzetével kapcsolatban. Második interpellációjában kifogásolja, hogy a közoktatásügyi minisztérium rendelete értelmében a tanítás a középiskolákban reggel fél

nyolctól délután félháromig tartana.

Jorga kijelenti, hogy ezt az intézkedést azért hozta, hogy a gyerekek délelőtt ne kelljen hazamenjenek és délután visszamenjenek az iskolába. Mivel azonban látja, hogy jóformán mindenki ellenzi, hajlandó visszaállítani a délutáni tanítást. Délután a tanulók kézimunkákkal, gyakorlati munkák elvégzésével foglalkoznak.

Inculet tulterheltnék tartja az iskolai programot. Moldovanu pedig bizottságot kér a tanterv átalakításának elvégzésére.

A jelenlegi terv tönkreteszi az ifjúság egészségét.

Március 1-én vonulnak be az ujoncok

Jorga elismeri, hogy a jelenlegi tantervet pedagógiai pedantériával állították össze és bejelenti, hogy ő már bizonyos könnyítéseket tett is az évvégi vizsgákkal kapcsolatban.

Napirenden Busila mérnök szól hozzá az uttörvényhez és a képviselőház megszavazta az 1932. évi kontingens március elsején való bevonulását.

A román bankárszövetség memoranduma a pénzügyminiszterhez:

„Nem marad más hátra, mint-hogy az állam kezébe tegyük le többszáz pénzügyintézet sorsát“

A konvertálási törvény megszavazása után kezdetét veheti a bankok likvidálása — írja a bankárszövetség memoranduma

Bucuresti-Bukarest, február 9. A konverziós javaslat legújabb formája lényegesen eltér az előző tervezettől. Eszerint a konvertálás nem a mezőgazdasági hitelintézet részéről kiadandó kötvényekkel történne és ezt a bankot nem is állítanák fel. Tíz hektárig az adósságokat ötven százalékkal csökkentik, a tíz hektárnál nagyobb birtokoknál pedig ötven százalékgig redukálhatók az adósságok, az adósság dátumának régisége szerint. A nagybirtokok egyébként választhatnak a konvertálás és a kényszerregezés között. Az ügyben a bíróság dönt, de a hitelező hozzájárulása nélkül. A kényszerregezésnél a minimális kvóta ötven százalék, a tervezet azonban nem rendezi a kamatláb magasságát, a kényszerregezéssel kapcsolatban. A hitelintézeteket két csoportra osztja az új formula a tízmilliónál kisebb és a tízmilliónál nagyobb alaptőkéjű bankokra és mindkét kategóriánál engedményeket tesz a konvertált adósságoknak a mérlegbe való beállításánál. A nagybankoknak ezenkívül joguk lesz az amortizációs pénztár közvetítésével zálogleveleket kibocsátani, hogy reescomptjukat megkönnyítsék. Csak az a kérdés, hogy ki fogja ezeket a zálogleveleket elfogadni.

A romániai bankárszövetség memoranduma

A romániai bankárszövetség Argetoianu pénzügyminiszternek emlékiratot adott át az új konverziós törvényjavaslatl kapcsolatban. A bankok elfogadták volna — írja a memorandum, — hogy esetről-esetre kössenek megegyezést az adóssokkal, akiknek engedményt tettek volna,

az állam intervenciója azonban vé-

Röntgenorvosok!

Megjelent dr. Herskovits: Tratat practice de Röntgenologia medicală — 320 oldal, 350 ábra. — A nyugati technikával írt és kiállított kitűnő könyv ára 480 lej. Le-pagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel.

kat állandóan nagy pénzkészletek pénztáron tartására kényszeríti és így megakasztja a rendes üzletmenetet.

A bankok rezsije elviselhetetlenül nagy. 8 százalékos kamatot fizetnek a Nemzeti Bank visszlezámítolási hitelért, magas a betéti kamatláb is s most a konverzió hírei a legsúlyosabb helyzetet idézik elő a pénzügyintézetek számára.

A mezőgazdasági adósságok ötvenszázalékos leszállítása káros az egész nemzetgazdaságra, mivel a fennmaradó összeget 4 százalékos kötvényekkel szándékoznak kifizetni, — amelyek árfolyama kétségtelenül alacsony lesz. A hitelezők tőkének alig 15–20 százalékát fogják megkapni. A bankok kevésnek tartják a konvertálás alá eső tartozások bejelentésére engedélyezett egy hónapos határidőt és erre hat hónapot kérnek, mert a bejelentés elmulasztása a tőke elvesztését jelenti. A nagybirtokosoknál — hangoztatja a memorandum, a bankok konverzió nélkül is megtesznek mindent, fenyegető preszió nélkül az adós érdekében. Miután a konverzió a kedélyeket felizgatta, a nagybankok szükségesnek látják újra felhívni a miniszter figyelmét azokra a súlyos következményekre, amelyek a hitelintézetek romlásával az államgazdaságot és a költségvetést is fenyegetik.

Az állam kezébe tesszük le többszáz pénzügyintézet sorsát

Nekünk nem marad más hátra — írják a bankok, — minthogy az állam kezébe tegyük le többszáz pénzügyintézet sorsát, illetve likvidálását, amely likvidálás a konverziós javaslat megszavazása utáni napon feltétlenül bekövetkezik. Ilyen természetű reform csak az adós és a hitelező szoros együttműködésével valósítható meg. A jelen javaslat egyenlő a tőke tömeges elkönfiskálódásával, ami a hitel jövőbeni kiépítését klátástalanná teszi.

„Fenntartások és hátsógondolatok nélkül kell végrehajtani a leszerelést“

mondotta Brüning a leszerelési konferencián

GENF, február 9. A leszerelési világkonferencia általános leszerelési vitájában tegnap Brüning hangoztatta a német nép békevágyát és azt, hogy a mai helyzetben világszükséglet a leszerelés. A német nép követeli és elvárja ezt a népek egyenjóságú és az egyenlő biztonság elve alapján. Fenntartások és hátsógondolatok nélkül végre kell hajtani a leszerelést. E feladat megoldásánál Németország szíves-lelkevel együttműködik, hogy a művet megalkossák.

Óriási visszaélésekre bukkantak a bukaresti Letéti Pénztárnál

Bucuresti-Bukarest, február 9. A „Lupta“ szerint a Letéti Pénztárnál nagy visszaéléseknek jötték nyomára. A visszaéléseket a jelenléti díjak felszámításánál és felvételénél követték

el. Egy tisztviselő az ügyvel kapcsolatban öngyilkos is lett, Argetoianu pedig bizottságot küldött ki a kérdés megvizsgálására.

Nem a pénzügyminiszter, hanem a helyi hatóságok hibásak a nyugdíjak késedelmes fizetése miatt

Bucuresti-Bukarest, február 9. Kedden délelőtt Tatar Coriolan erdélyi miniszter értekezletet tartott az arad megyei prefektus, megyei interimárbitzottsági elnök és több megyei vezető-ember bevonásával. Az értekezlet megállapította, hogy a legnagyobb elégedetlenség a fizetések és nyugdíjak ki nem fizetése miatt van a megyében. Tataru miniszter kijelentette, hogy az ügyben

nem a pénzügyminiszter hibás, hanem a helyi hatóságok, amelyek nem küldték be idejében a hátralékokról szóló kimutatásokat. Néhány napon belül a pénzügyminisztérium a szükséges összegeket kitalálja.

FRATERNITAS Könyv. és Lapkiadó Rt. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefon 9-77

Taxa postală
platită în nume
No. 224.716-9

da Barón L. Po
Telefon: 9-77.
vonta 110.
600, eg
havor
egés
érték
szerin
bánság
Elkkelin
rá meg

A láthatatlan h
és a láthatatlan

Kellemesebb hírre
lepni a világot a l
napjaiban.

Egy francia kémil
fel a láthatatlan, s
gázt.

— Ez a gáz a c
kesedett a kiváló me
írók előtt — nem
kor feléje közeledik
amikor körülöleli, h
az ember, már késő

Ez hát az, ami mé
A láthatatlan gá
háborút lehet vívni
lehet aratni.

Hogyan is volna
halállal szembezáll
mód láthatatlan lesz

Ez a leszerelés,
ize, sem szaga és m
ember, rájön, hogy
hanem a láthatatlan
torkát.

Káros

Minden jel arra
legi kormány nem
gát.

Nemcsak a szörny
ügyi nehézségek mi
fognak falni egy né

Nemcsak azért, m
értő tagjai nem rend
tpasztalatokkal, a t
rekből pedig a szaké

Hanem azért is, a
zetői: Jorga és Ar
válóper egymás ell
most már nyiltan t
miniszterelnök és a
vei. Akik alig tíz
után sietve untak r
örömeire.

A kormány menn
tudja, ki és mi köv
zavar, bizonytalanság
a belpolitikai berkek

Holott ma sokkal
volna szükség egy
határozott kormányr

Gyönyörű sza
Intenciók

Gandí, a fasiszta o
hatalmas beszédet m
konferencián. Olyan
ha tiszta intencióból
érdemelné, hogy min
teten kőtblára vess
melyik társadalmi fo
elhangozhatott volna
radikális követelések
lyek Európa mai légi
forradalmi jellegűek.
kiterjesztését követel
lom jogával szemben
lam azt jelenti, ho
erőszak, az osztályu
önzés ma rendszerév
jogokat kell egy új
lyévé kovácsolni.

E követelés előtt
gondolkodó politikust
nia. Az igazság ki e
zései csapnak ki e
nek tartalmasságánál
teljesebb. S ez a bát
nak ez a lelkesedés
megragadó, mert egy
káról hangozt el, aki
politikai rendszernek
demokratikusan gond
méher a legkínosabb

A baj csak az, hogy
gött, a szavak mélység
mögött nagyon könny
és intenciókat, amely
terontják. A fasiszmu
pillanatában a militar